

Voorzitter: T. van de Vendel (GL)

Namens de raad: F. Folkerts (GL), J. Scoop (PvdA), M. Gietema (D66), W. Pechler (PvdD), Y. Menger (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), P. Vermerris (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), E. Bernabela (PvH), K. Blauw (PVV)

Namens het college: I. Jongman (wethouder), M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Gemeenterekening Veiligheid en Welzijn

00:19:03

Voorzitter: Goedemiddag. Nu iedereen een passende plek heeft gevonden met voldoende energie, gaan we beginnen. Welkom bij deze mengvormende sessie over de gemeenterekening 2024, deelprogramma 2.2 Veiligheid en deelprogramma 3.3 Welzijn. Er zijn geen insprekers. We kunnen meteen over naar de raad zelf. We hebben 120 minuten voor deze sessie. Dat betekent 6 minuten spreektijd per fractie, exclusief interrupties en 24 minuten voor het college. Ik wil eerst graag inventariseren of er fracties zijn die behoefte hebben aan een eerste termijn. We gaan het rondje af. Partij voor de Dieren.

00:19:42

Partij voor de Dieren: Dank, voorzitter. We schrikken ervan dat het aantal geregistreerde daklozen bijna 1.400 mensen betreft. Dat is bijna twee keer zoveel als beoogd. Dat is 0,5% van onze bevolking. Dat is 1 op de 200 mensen. De oorzaken liggen natuurlijk ook bij het landelijk beleid en tendensen daar. Wat wil het college nog meer doen om dit aantal omlaag te brengen?

00:20:03

Voorzitter: De ChristenUnie had ook een vraag voor de eerste termijn.

00:20:07

ChristenUnie: Dat klopt. Dank u wel, voorzitter. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in ontmoetingsplekken. Toch zagen we dat de indicator over tevredenheid over die ontmoetingsplekken naar beneden was gegaan. We zijn benieuwd naar de visie van het college daarop.

00:20:27

D66: Mijn vraag ging over exact hetzelfde. Terugblikkend op de hoge stijging van het aantal daklozen. Wat is er specifiek in dat jaar gebeurd, wat daar aanleiding toe heeft gegeven? Ik had ook de vraag hoe het kan dat dat cijfer is gedaald, ondanks dat we zoveel met inwoners doen in het mooier, beter en leuker maken van ontmoetingsplekken.

00:20:48

Voorzitter: Waren er nog meer vragen voor de eerste termijn? CDA.

00:20:52

CDA: Dank, voorzitter. Ik wil daar meteen bij zeggen dat ik me realiseer dat het een enigszins technische vraag is. Ik snap het helemaal als de wethouder daar nu niet op terug kan komen. Vooral omdat de burgemeester er niet is. Het viel ons op dat er in de jaarrekening niks terugkomt over zelfverklaarde soevereinen of autonomen. Mensen die zich afkeren tegen de overheid en andere instituties. We zien dat dat

toeneemt in Nederland. We zijn benieuwd wat het beeld hiervan is in Groningen. Wat voor acties worden daarop ondernomen door de gemeente? Kunnen we dat misschien terugzien in de jaarrekening? Dat was de vraag. Als er achter de schermen technisch op terug moet worden gekomen, dan is dat helemaal oké.

00:21:36

Voorzitter: Dat laat ik dan even bij het college. Partij voor het Noorden.

00:21:41

Partij voor het Noorden: Ik had een vraag. Ik zag dat er minder geregistreerde misdrijven zijn. Kan het ook zijn dat er minder aangifte wordt gedaan?

00:21:50

Voorzitter: Dank u wel. Was er nog een vraag van PVV?

00:21:54

PVV: Ja. Ik had vragen over personen met onbegrepen gedrag, maar die is al eerder gesteld. Wij hadden vragen over welke doelen geformuleerd zijn. Ze zijn redelijk algemeen. Waarin kan je dat meten?

00:22:14

Voorzitter: Zijn er nog meer vragen voor de eerste termijn? Dan geef ik nu graag het woord aan het college.

00:22:22

Wethouder Jongman : Voorzitter, dank u wel. Over de toename van dakloosheid. Dakloosheid kan zich door een aantal oorzaken voordoen. Vorige week hebben we een actieplan Dakloosheid aan u toegezonden om te kijken hoe we het aan kunnen pakken. Als je landelijk kijkt naar de oorzaken, gaat het vaak over bestaanszekerheid. Dat mensen bij scheiding, of bij ongelukkige omstandigheden net buiten alles vallen en dan soms ook economisch dakloos zijn. Dat is het tweede deel van het antwoord. We proberen in de daklozen die zich in onze straten manifesteren of zich melden bij de opvang, de mensen met een woonprobleem te scheiden van de mensen met een woon- en zorgprobleem. Dat staat ook in het actieplan wat we vorige week gestuurd hebben. Zodat we de mensen die wonen en zorg nodig hebben, opvang kunnen bieden.

00:23:19

Wethouder Jongman : Dat is het derde deel van het antwoord. We moeten zorgen voor extra woonplekken waar mensen letterlijk even op adem kunnen komen. Waar ze even naar toe kunnen als ze alleen een woonprobleem hebben. Dan meteen het antwoord op de telling. Het is enigszins technisch, maar we gaan dit jaar een ETHOS-telling doen. Dat wil zeggen dat we alles en iedereen heel goed gaan tellen, zodat we goed weten waar we het over hebben. Dat we aan de hand van die cijfers nog gerichter kunnen inzetten wat deze mensen nodig hebben. ETHOS is niet zoals de winkel, maar met een 'h' ertussen. Dan kun je nog specifiek in kaart krijgen wat er gebeurt. Tegelijkertijd hebben wij niet alle touwtjes en handen. Wij kunnen op dit moment hier niet acuut nieuwe huizen gaan bouwen.

00:24:07

Wethouder Jongman : Hoewel we het graag zouden willen. Dat is weer een andere discussie. Dat over dat kopje rondom dakloosheid. Weet dat er gecommiteerd

aandacht is vanuit het actieplan, wat we met de betrokken partners, zorgcoöperaties en instellingen, de komende periode willen gaan uitvoeren. Dan de tweede vraag die de ChristenUnie stelde over ontmoetingsplekken. Dat de tevredenheid is afgenomen. Het is ingewikkeld. In vergelijking met andere gemeenten hebben we heel veel plekken. We hebben heel veel buurthuizen. Heel veel bevordering op sport, op cultuur, op coaches in de wijken, enzovoort. Het is een verwonderlijke constatering. Het kan ook zijn dat de behoefte aan ontmoeting is gegroeid. Dat mensen het net even te ver vinden. Ik wil het wat dichterbij hebben.

00:25:05

Wethouder Jongman : Tegelijkertijd is er sprake van een maatschappelijke ontwikkeling. We moeten de komende periode goed kijken of de behoefte en de plekken die we hebben, nog matcht met de behoefte in de samenleving. Daar hebben we onze gebiedsteams voor. Daar hebben we WIJ voor. Die staat dicht bij de inwoners en probeert met het opbouwwerk te kijken waar bewoners echt behoefte aan hebben. Past dat bij al die ontwikkelingen? Soms zie je ook dat het anders floreert als er meer eigenaarschap uit de wijk is. We proberen mensen te activeren om vooral mee te doen. Zodat de plek die er is, past bij de behoefte van de omwonenden. Een heel kort antwoord op die vragen.

00:25:55

Wethouder Molema: Dan nog wat over de soevereinen. Misschien is het goed te benoemen dat de jaarrekening niet alles is wat wij doen. Jullie stellen van tevoren een begroting vast. Daarin staan een aantal activiteiten. In de jaarrekening leggen we daar verantwoording over af. Om het een beetje leesbaar en behapbaar te houden, zetten we niet alles wat de gemeente doet in de jaarrekening. Op de soevereinen ligt niet een aparte kernindicator op de manier waarop we rapporteren. Het is niet zo dat daar niks op gebeurt. Er is een werkgroep waar signalen binnenkomen. Daar wordt mee aan de slag gegaan. We houden op dit moment niet exact bij hoeveel mensen zichzelf soeverein verklaren. Die kunnen we niet rapporteren. We kunnen wel wat inzicht geven of wij daar een stijging of ontwikkeling in zien.

00:26:46

Wethouder Molema: Het is inderdaad een wat technische vraag. Die laat ik hierna nog even beantwoorden, want die heb ik niet helemaal scherp. Het is goed om de context daaromheen te weten. We doen daar wel wat in. Dan over het aantal misdrijven. Het aantal misdrijven is heel breed. Dat is van moord tot fietsendiefstal en alles daartussenin. Om meer zicht te geven op hoe je dat moet interpreteren, is er meer duiding nodig van de verschillende categorieën waar je een stijging of daling ziet. Dat hangt ook samen met de aangiftes. Om het te kunnen registreren, zullen mensen het wel moeten melden. Dat is de reden. Er wordt altijd op veiligheid naar gekeken. Het kan zijn dat mensen meer aangifte doen op een bepaalde categorie en dat je daardoor een stijging ziet.

00:27:35

Wethouder Molema: Dat houdt niet automatisch in dat het meer gebeurt dan voorgaande jaren. Met veiligheid en de veiligheidsplannen wordt altijd naar die duiding gekeken. Wat zeggen de cijfers nu? Hoe moet je dat interpreteren? Waar zet je exact op in? Dan hebben we onbegrepen gedrag. De vraag is welke doelen zijn

geformuleerd op onbegrepen gedrag. We monitoren heel erg op het aantal meldingen. Je zou kunnen zeggen dat het aantal meldingen stijgt, dus dat de problemen zijn toegenomen. Je zou ook kunnen zeggen dat mensen het meldpunt beter weten te vinden en dat daardoor het aantal meldingen is toegenomen. We zijn nu bezig met een herijking van ons actieplan op onbegrepen gedrag. Hierbij sturen we op of we er snel genoeg bij kunnen zijn.

00:28:17

Wethouder Molema: Bieden we de juiste zorg en ondersteuning aan mensen? Voorkomen we herhaal verkeer? Je wilt mensen in één keer helpen, perspectief bieden en de juiste nazorg inzetten. In plaats van dat je iedere keer weer meldingen krijgt over dezelfde mensen. Dan gaat het vooral over de kwalitatieve verbetering van de ondersteuning waar we op inzetten. Ik snap dat er behoefte is aan indicatoren. Het actieplan is zo goed als gereed. We zullen kijken of we daar nog wat in kunnen noemen. Het is en blijft heel erg lastig. We weten het aantal mensen. We weten ook het aantal crisismeldingen. Dat soort dingen kunnen we richting jullie als raad communiceren, om wat meer inzicht te geven in wat er gebeurt rondom mensen met onbegrepen gedrag.

00:29:02

Wethouder Molema: Dat wil niet zeggen dat we echt alles kunnen meten en kunnen vastleggen qua doelstellingen. Volgens mij heb ik dan de vragen beantwoord.

00:29:12

Voorzitter: Als de vragen voor iedereen beantwoord zijn, gaan we door naar de tweede termijn. Hier kunt u uw visie geven op dit deel van de rekening. Daarover kunt u met elkaar in debat. U heeft allen nog ongeveer zes minuten spreektijd over. Als u op vijfenhalve minuut bent, zal ik dat aangeven. Met zes minuten is het daadwerkelijk klaar. Wie kan ik als eerste het woord geven? Partij voor de Dieren.

00:29:35

Partij voor de Dieren: Dank, voorzitter. Bij veiligheid voer ik het woord namens mijn fractiegenoot Terence van Zoelen en bij onderdelen van welzijn namens Janette Bosma. Als Partij voor de Dieren zijn we tevreden met de gerichte aanpak van overlast, mensen met verward gedrag en preventie, om te voorkomen dat jeugd in de criminaliteit verzeild raakt. Specifiek de opening van het Centrum Kinderhandel & Mensenhandel, de aandacht voor cyberveerbaarheid van senioren en de 1Bibob onderzoeken? Die stemmen positief. Zorg staat centraal en het verbeteren van de veiligheid. En de gemeente werkt samen met veel verschillende organisaties om tot een goede aanpak te komen. We weten dat er veel gebeurt om huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen tegen te gaan.

00:30:15

Partij voor de Dieren: Recent hadden we een interessante beeldvormende sessie over huiselijk geweld en vrouwenmishandeling. We zijn blij met de opening van Filomena in Groningen, waar slachtoffers van intieme terreur terecht kunnen. Toch zouden we hier graag meer in de jaarrekening over terug blijven zien. Er waren vorig jaar in Nederland 24 moord- en doodslag zaken met een vrouwelijk slachtoffer. Daarnaast waren er 49 zaken van pogingen daartoe. Voorzitter, dan welzijn. Na de succesvolle landelijke Roze Zaterdag vorig jaar, met niemand minder dan Willeke Alberti op de Grote Markt, hebben we dit weekend met Pride Groningen weer een

grote en diverse opkomst gezien voor een breed scala aan activiteiten. Dit is hard nodig, gezien de geopolitieke ontwikkelingen omtrent LHBTQIA+ emancipatie in de VS, maar ook dichterbij huis in Hongarije.

00:31:02

Partij voor de Dieren: We waarderen de officiële excuses die de gemeente vorig jaar heeft gemaakt voor onze rol in het slavernijverleden, met een mooie toespraak van burgemeester Schuiling. We zijn trots op de Groningse gastvrijheid en ons humane beleid voor asielzoekers. Het is goed dat we inzetten op stabiele en structurele opvang voor vluchtelingen, zodat zij echt een kans krijgen om te integreren in onze samenleving. We merken op dat integratie een proces is dat van twee kanten moet komen. Daarom zijn we blij met het grote aantal vrijwilligers uit de buurten en wijken dat zich heeft aangemeld bij de nieuwe opvanglocaties. Het vinden van passend onderwijs en de juiste zorg blijft een uitdaging voor deze groep mensen. Daarom waarderen we de samenwerkingen die de gemeente aangaat, bijvoorbeeld met de mobiele tandartsbus.

00:31:43

Voorzitter: U heeft een interruptie van de PVV.

00:31:51

PVV: Dank u, voorzitter. U noemde iets over integreren. Dat moet van twee kanten komen. Nu zien we heel veel problemen met Syrische jongeren, die heel veel onveiligheid in onze stad brengen. Integreren lukt landelijk gewoon niet. Hoe kijkt u daarnaar?

00:32:05

Partij voor de Dieren: Dat is een klein onderdeel van de totale bevolking aan Syrische, Somalische, Eritrese en Oekraïense vluchtelingen die we in Groningen opvangen. Ik zou zeggen dat naast veiligheid ook sociale veiligheid erg belangrijk is. Een partij als de uwe maakt dat niet beter voor mensen met een afkomst van buiten Nederland.

00:32:23

Voorzitter: Dat roept nog een vervolg interruptie op van de PVV.

00:32:33

PVV: De Partij voor de Dieren wijst altijd met het vingertje. Dat kennen we wel. U haalt alles ons land binnen. Dat doen we ook landelijk. Daarmee zitten we nu met grote integratieproblemen en grote onveiligheid. Nogmaals, hoe kijkt u ernaar om alle mensen met andere culturen die ver afstaan van de onze, te laten integreren? Uw partij laat hen alleen ons land binnenkomen en doet er verder niks mee.

00:32:57

Voorzitter: Graag de oproep om alle interrupties via de voorzitter te doen. Dank u wel.

00:33:03

Partij voor de Dieren: Excuses, voorzitter. Daar maakte ik mij net ook schuldig aan. Partij voor de Dieren is geen voorstander van een Europa met harde grenzen. Daar heeft de PVV helemaal gelijk in. Zoals ik heb gezegd, moet integratie van twee kanten komen. Zo kijken wij daarnaar. Niet dat mensen zich alleen maar moeten

assimileren aan de heersende normen in Nederland, zoals in de jaren '50 en '60 is gebeurd met Indische vluchtelingen, maar dat mensen ook wat waardering hebben voor culturele verschillen van beide kanten. Vanaf het begin van deze coalitieperiode hebben we volop ingezet op investeringen om de gezondheidskloof te dichten. Eén van de uitwerkingen daarvan is mondzorg voor minima. Die stond de afgelopen raadsvergadering ook centraal.

00:33:36

Partij voor de Dieren: Investeren in een gezonde en groene leefomgeving met toegang tot gezonde voeding dragen hieraan bij. We vinden het goed om te zien dat de voedsel- en eiwittransitie vanuit dat gedachtegoed wordt uitgevoerd. Het toegankelijk maken van gezonde voeding uit de buurt voor iedereen. Bijvoorbeeld via voedseltuinen en het samen koken in buurthuizen en scholen. Kijkend naar de hoeveelheid mensen in armoede en eenzaamheid in Groningen en in Nederland, kunnen we concluderen dat de samenleving die we in kapitalistisch Nederland hebben ingericht duidelijk niet voor iedereen werkt. Gelukkig zitten Groningers niet stil. Het aantal vrijwilligers en mantelzorgers is toegenomen. Mensen willen graag wat voor een ander betekenen.

00:34:10

Voorzitter: Dat roept een interruptie op van de SP.

00:34:13

SP: Voorzitter, zou de Partij voor de Dieren één voorbeeld kunnen noemen voor wie die kapitalistische samenleving wel werkt?

00:34:20

Partij voor de Dieren: De aandeelhouders. Daar hebben we hem. Tot slot nog kort over de Wmo. Het is goed om te zien dat meer mensen tevreden zijn over de wijze van meedoen in de Groningse samenleving. Van 66% naar 81% en van een 7 naar een 7.4. Dat is erg mooi. Helaas zien we tegelijkertijd dat het percentage van de ervaren fysieke en mentale gezondheid niet stijgt. De tevredenheid over Wmo-voorzieningen lijkt wat te stabiliseren, in plaats van de gewenste stijging. Ik zou het nu nog kunnen hebben over jeugdzorg, maar daar praten we als raad vrijwel elke maand over. In verband met de tijd hou ik het hierbij.

00:34:56

Voorzitter: Dank u wel. Dan was volgens mij de VVD de volgende voor een woordvoering. Gaat uw gang.

00:35:02

VVD: Dank u wel, voorzitter. Het is vandaag een hele bijzondere dag om het over veiligheid te hebben. De dag van de allereerste NAVO-top in Nederland. Het Noord-Atlantische Verdragsorgaan dat voor vrede en veiligheid zorgt. Het is heel bijzonder dat je op zo'n dag mag praten over veiligheid en dat we een secretaris-generaal hebben van Nederlandse huize. Terugblikkend op 2024. Het was een roerig jaar. Een jaar waarbij het voor mijn fractie belangrijk is om nog eens het respect uit te roepen voor al onze handhavers. Van politie, BOA tot beveiligers en de mensen die zich achter de schermen elke dag bezighouden met de veiligheid binnen onze gemeente. 2024 was wederom een jaar van tientallen demonstraties. De meeste waren vreedzaam.

00:35:44

VVD: Helaas liepen sommige demonstraties volledig uit de hand. We hebben te maken gehad met enorme overlast op de Gele Loper, onze toegangspoort tot de binnenstad. Gelukkig is daar eindelijk een aanpak voor gekomen, die in 2025 verder vorm zal krijgen. De missie van het college is een aantrekkelijk Groningen waar inwoners en bezoekers zich welkom, thuis en veilig voelen. Een Groningen dat in staat is de huidige en opkomende veiligheidsproblematiek het hoofd te kunnen bieden. Een gemeente met minder overlast en criminaliteit. Met een aanpak met balans tussen preventie, zorg en repressie. De vraag is dan of deze missie is geslaagd in 2024. De vraag stellen is hem beantwoorden. Natuurlijk is dat niet zo.

00:36:24

VVD: Is het fout gegaan? Mijn fractie denkt dat er hele goede stappen gezet zijn. Op het terrein van veiligheid is mijn fractie blij met de oplevering van het onderzoek tegen Kinderhandel & Mensenhandel en de extra aandacht voor huiselijk geweld.

00:36:37

Voorzitter: Ik ga u toch onderbreken. Er was een interruptie. Ik wachtte op een punt. GroenLinks heeft een interruptie.

00:36:45

GroenLinks: De opsomming gaat van overlast op de Gele Loper naar mensenhandel en criminaliteit. Dat zijn allemaal dingen waar mijn fractie zich ook zorgen over maakt. De opsomming begon met het toenemende aantal demonstraties. Voor mijn fractie is het recht op demonstreren een heel groot goed. Hoe weegt de fractie van de VVD dit grondrecht als het gaat om veiligheid?

00:37:17

VVD: Het recht op demonstraties is een basis grondrecht, wat gelukkig ook verankerd is in het EVRM. Wij houden vooral van de vreedzame demonstraties. Demonstraties met extreem geweld verafschuwen wij.

00:37:31

Voorzitter: Dat roept een vervolgvraag op van GroenLinks.

00:37:34

GroenLinks: Ik geloof dat er iets van 400 demonstraties zijn geweest afgelopen jaar. We kunnen er allemaal eentje bedenken waar inderdaad iets is misgegaan. Vindt u het terecht om demonstraties te noemen in het rijtje van veiligheidsrisico's waar deze gemeente voor staat?

00:37:56

VVD: Ik ben er trots op dat de meeste demonstraties vreedzaam zijn verlopen. Dat noem ik heel graag. Juist omdat welke demonstratie dan ook, altijd extra inzet vergt. Het was in het rijtje waar ik mijn trots uitsprak over de mensen die daarmee bezig zijn. Ik ben ontzettend trots op de mensen die een vreedzame demonstratie mogelijk maken.

00:38:14

GroenLinks: Dat is fijn om te horen, voorzitter.

00:38:19

VVD: Op het terrein van veiligheid is mijn fractie blij met de opleving van het

onderzoek tegen kinderhandel en mensenhandel in Groningen. De extra aandacht voor huiselijk geweld en femicide en de opening van Filomena. We zien dat er een aantal integrale controles zijn uitgevoerd, gericht op het opsporen en beëindigen van mensenhandel. Een van de meest walgelijke vormen van criminaliteit die wij ons kunnen voorstellen. Daarnaast is in 2024 de bestuurlijke aanpak ondermijning ontwikkeld en geformaliseerd in de Groningse norm. Een bestuurlijke aanpak op papier is natuurlijk heel interessant. Daar begint het bij en dat is ook heel belangrijk. We zijn erg benieuwd naar de resultaten van deze aanpak op middellange en lange termijn. Daar kijken we naar uit.

00:39:03

VVD: Wij zien dat de aanpak van het programma Preventie met Gezag helpt bij de aanpak van de problematische jeugdgroepen. We zijn blij met de repressieve aanpak van de kopstukken. Wat ons betreft is dat een voorbeeld dat preventie niet zonder repressie kan en repressie niet zonder preventie. Mijn fractie maakt zich zorgen over handhavers. We zien dat er een agressie is tegen onze handhavers. Dat wordt steeds erger. Er is een enorm personeelstekort. Onze handhavers zijn veel tijd kwijt aan ordeverstoringen en landelijk gezien aan demonstraties die ten koste gaan van de veiligheid in de wijken en de doorlooptijd van aangifte en opsporing. Dat kan wat ons betreft niet de bedoeling zijn.

00:39:42

VVD: Wij hopen dat er binnenkort lucht komt voor onze handhavers om ook zichtbaar te zijn in de wijken. Wij kunnen als raad niet zorgen voor meer politieagenten. Wel voor het vergroten van de boa-capaciteit. Daar gaan we waarschijnlijk in het voorjaarsdebat meer over aangeven. Zoals de heer Pechler aangaf, hebben we het vrijwel elke maand over jeugdzorg. Daar is, denk ik, genoeg over gezegd. Dat baart ons nog steeds heel grote zorgen. We zien dat we ons beste beentje voortzetten. Als we het naar andere vormen van welzijn kijken, dan zien we dat we vanuit de WIJ en vanuit de GGD ook een aantal dingen doen. Over de GGD hebben we het vorige week nog gehad. We zien dat we met de nota Sociale Basis en de extra ondersteuning voor mantelzorgers proberen ons steentje bij te dragen.

00:40:34

VVD: We hopen op een voortzetting daarvan. Bij de rekening zien we die inzet nog niet in de cijfers terug. Althans, de cijfers schieten niet omhoog. We zien wel dat mensen tevreden zijn, maar het is nog niet echt meetbaar. Mijn vraag aan het college is of ze meer meetinstrumenten kunnen laten zien. Of we het meer tastbaar kunnen krijgen. Tot zover, voorzitter.

00:41:02

Voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie.

00:41:06

ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Ontmoeten, verbinden, oog hebben voor elkaar en omzien naar elkaar. Dat is wat ons betreft de sociale basis samengevat. Dat is waar we op in moeten zetten en waar we het afgelopen jaar op in hebben gezet. Er is nog werk te doen. Zie ook mijn vraag in de eerste termijn, waarbij de wethouder aangaf dat er via de gebiedsteams zou worden gekeken naar hoe het zit met die behoefte aan ontmoetingsplekken. We gaan ervan uit dat dat uiteindelijk in de gebiedsagenda's terug gaat komen. Het gaat over ons als gemeenschap. Waarin we

samen leven, wonen en werken. Waarin we samen sporten, barbecueën of fietsen. Of ons inzetten voor een schone, groene en fijne leefomgeving. Waarin we de ander zien en ons inzetten als vrijwilliger of mantelzorger.

00:41:56

ChristenUnie: Voor ons eigen welzijn en dat van de ander. Die inzet moeten we waarderen en ondersteunen. In dit alles is het belangrijk dat we een maatschappij zijn waarin iedereen een plek heeft en zichzelf mag zijn. Waar inwoners zich veilig en op hun plek voelen. Terugkijkend naar het afgelopen jaar, willen we graag de volgende punten benoemen. Allereerst inzet voor diverse doelgroepen die extra aandacht verdienen. Ik begin met onze ouderen. Wat ons betreft, kunnen onze ouderen allemaal waardig oud worden. Dan is het goed te lezen dat in verschillende wijken ouderen netwerken zijn opgezet die zich via ontmoetingsplekken inzetten om ouderen zo lang mogelijk gezond, vitaal en op een prettige manier te laten deelnemen aan de samenleving.

00:42:44

ChristenUnie: We willen ook onze jeugd noemen. We hebben extra middelen ingezet voor jeugdhulp. In 2024 zijn we doorgegaan met het uitbreiden van jeugdhulp en ondersteuning aan gezinnen die gericht zijn op het versterken van het normale leven van jeugdigen. Minder nadruk op medicaliseren en labelen. Meer oplossingsgerichte hulpvragen oppakken. Zowel vanuit eigen kracht, als in samenhang met het sociale netwerk en de organisaties in de buurt, zoals de school en de huisarts. In 2024 hebben we slagen gemaakt op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Dit door meer collectivisering van de jeugdhulp op speciaal onderwijs scholen, de naschoolse opvang plus en de naschoolse groepsbegeleiding.

00:43:27

ChristenUnie: We willen onze dak- en thuislozen noemen. Na drie opeenvolgende jaren hebben we incidentele winternoodopvang locaties gehad. Nu hebben we een permanente winteropvang voor dak- en thuislozen gerealiseerd. Dat is goed nieuws. We willen de asielzoekers noemen. We hebben in lijn met de regionale bestuursovereenkomst en de Spreidingswet 960 plekken gerealiseerd. Daar is in 2024 hard aan gewerkt. Wat ons betreft is dat heel goed. Als we het hebben over slachtoffers van intiem terreur, sluit ik me aan bij wat mijn collega van de Partij voor de Dieren daarover heeft gezegd. De opening van Filomena is al door een aantal partijen genoemd. Dan willen we nog noemen de slachtoffers van criminele uitbuiting.

00:44:19

ChristenUnie: Er is aandacht geweest voor het verstevigen van weerbaarheid en veerkracht om te voorkomen dat sekswerkers slachtoffer worden van criminele uitbuiting. Het Meeting Point voor sekswerkers wordt steeds beter gevonden. Tijdens Let's Gro is door middel van een spreek- en escape truck aandacht gevraagd voor seksuele en criminele uitbuiting. Daarbij zijn de uitstap programma's en de laagdrempelige opvangmogelijkheden zoals het Overweeghuis ook belangrijk. We willen een Groningen zijn voor iedereen. We waren organisator van de Roze Zaterdag op 22 juni. Dat hebben we met een groot feest gevierd. Er zijn diverse regenboogbankjes geplaatst. Dat vinden wij een mooi voorbeeld. Tijdens

evenementen waren er pilots met safe space, om te zorgen dat het voor iedereen veilig kan zijn.

00:45:15

Voorzitter: Dat roept de vraag op van Student en Stad.

00:45:18

Student en Stad: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de ChristenUnie over de veiligheid die geboden kan worden door safe spaces op evenementen. Is de ChristenUnie het eens met de fractie van de Student en Stad om te gaan kijken naar hoe we dat kunnen uitbreiden naar de binnenstad? Naar onze Poele- en Peperstraat?

00:45:38

ChristenUnie: Dank u wel voor de vraag. Daar zijn we bereid toe. Daar zijn wel verschillende vormen voor. We zullen goed moeten kijken wat daar een passende vorm voor is. We willen ook onze vrijwilligers en mantelzorgers naar voren brengen. We hebben veel mantelzorg waarderingskaarten uitgedeeld. We zijn een pilot mantelzorgmakelaars gestart, om de toegang tot mantelzorgregelingen te verbeteren. Respijtzorg, een adempauze voor de mantelzorgers, wordt steeds vaker ingezet. Dat is een goede ontwikkeling. Voor de vrijwilligers kijken we naar de waardering van vrijwilligers tijdens de waarderingscampagne. Onze fractie heeft eerder moties ingediend voor de Dag van de Vrijwilliger. Wat ons betreft, is de hele campagne alleen nog maar beter.

00:46:33

ChristenUnie: In 2024 is het rapport van WijZ opgeleverd over de maatschappelijke diensttijd, waarin is aangegeven dat het van grote meerwaarde is voor Groningen.

00:46:45

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

00:46:47

ChristenUnie: Op het gebied van veiligheid was het een bewogen jaar. Naast openbare ordeverstoringen waren er geweldsincidenten. Er is ingezet op tegengaan van ondermijning en van overlast door jeugdgroepen. Dit alles heeft veel inzet en capaciteit gevraagd. Ik spreek onze waardering uit voor iedereen die hier op wat voor manier dan ook, aan heeft bijgedragen. In een tijd waarin mensen zich sneller verliezen in anonimiteit, tegenstellingen en prestatiedruk, zijn ontmoeting en verbondenheid een krachtig tegengeluid. Ze geven houvast, heling en hoop. Ontmoeting en dialoog zijn daarom cruciaal om begrip voor elkaar te krijgen en te behouden. Pas als we elkaar echt ontmoeten, kunnen muren afbrokkelen en bruggen worden gebouwd. Omzien naar elkaar luisteren en er gewoon voor elkaar zijn. Tot zover.

00:47:33

Voorzitter: Dank u wel. CDA.

00:47:36

CDA: Dank, voorzitter. Ik zou ook graag willen beginnen met het uitspreken van waardering voor het harde werk dat elke dag wordt verzet op thema veiligheid door handhavers, politie en beveiligers. Iedereen binnen de gemeente op het gebied van OOV, die elke dag hun best doen om onze gemeente, onze wijken, dorpen en het

centrum veilig te houden. Dat is heel hard nodig. We leven in roerige tijden met heel veel uitdagingen op het gebied van veiligheid. We hebben te maken met heel veel ondermijnende criminaliteit. Dat tast onze samenleving aan. Het maakt jongeren die opgroeien in onze gemeente kwetsbaar. Het heeft een negatieve impact op de leefbaarheid op straat. We zijn daarom blij dat de gemeente hier passende stappen op zet. Bijvoorbeeld door het uitbreiden van de exploitatievergunning voor de horeca.

00:48:23

CDA: We zien graag dat de motie die wij vorig jaar hebben ingediend en die is aangenomen om het uit te breiden naar andere criminogene branches, snel handen en voeten krijgt. We maken ons zorgen over de schiet- en geweldsincidenten in onze gemeente. We hebben hier al heel veel sessies over gehad in de afgelopen maanden, op het gebied van veiligheid. We staan achter de maatregelen die hier op worden genomen. Op dit moment hebben we inzet op alle vlakken nodig. Preventief, op zorg, handhaving. Het gaat allemaal hand in hand. Zoals aangekondigd, komen wij met een motie om de boa-capaciteit uit te breiden. Deze zal alle fracties deze week tegemoet komen. We hopen een brede meerderheid te krijgen om op dit vlak stappen te zetten.

00:49:08

CDA: Voor de rest had ik nog veel woorden van waardering voor verschillende mensen die de ChristenUnie net allemaal heeft genoemd. Ik zou het niet beter kunnen verwoorden dan hoe de ChristenUnie dat net deed op het vlak van welzijn. Daar kan ik me volledig bij aansluiten. Tot zover.

00:49:29

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil er dan? Student en Stad.

00:49:34

Student en Stad: Dank, voorzitter. Vandaag zou ik het graag willen hebben over de stabiele basis. Zoals het hebben van een fijne woning, het zien van hoe een gezonde relatie tussen je ouders werkt en ook een stabiele basis voor de sekswerkers in onze gemeente. Voorzitter, de hoeveelheid daklozen in onze gemeente baart ons grote zorgen. We zien dat het onder jongeren al een tijdlang tussen de 20% en 25% van het totale aantal daklozen schommelt. We maken ons daar echt zorgen over. Het is nu de tijd om echt bezig te gaan met een aanpak. Zodat we genoeg woningen hebben voor onze jongeren in deze stad. Zodat geen enkele jongere straks nog op straat, op een bank of in een apart luchtmatras moet slapen, maar een prettige, eigen woning heeft.

00:50:26

Student en Stad: Daarnaast zien we de naweeën van scheidingen in dakloosheid. We zouden daar graag mee bezig willen gaan door daar een motie op in te dienen. Hoe kunnen we zorgen dat mensen die uit een scheiding komen, niet op straat belanden en daarmee een kind niet met dakloosheid opzadelen?

00:50:55

Voorzitter: U heeft een vraag van de ChristenUnie. Dank u wel.

00:51:00

ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat Student en Stad een goed punt

aansnijdt. U geeft aan dat u een motie overweegt. Kunt u nog iets concreter maken wat u precies zou willen?

00:51:13

Student en Stad: Voorzitter. Binnen het beleid over scheidingen zien we dat er nog niet echt actielijnen zijn uitgezet op basis van dakloosheid. We zien die koppeling wel. We zouden een motie willen indienen om daar een onderzoek naar te doen. Hoe kunnen we daarmee bezig gaan? Hoe kunnen we dat onderzoeken, om dat echt te gaan verbeteren? We zien dat de mentale gezondheid van jongeren een stukje minder slecht aan het worden is. Dat betekent niet dat de aandacht hierover nu moet verslappen. We moeten nog steeds bezig gaan met een van de grote veroorzakers van deze verslechterende mentale gezondheid. De woningnood in onze gemeente. Als laatste zouden wij het prostitutiebeleid willen aanstippen. Dit prostitutiebeleid is aan herijking toe.

00:52:14

Student en Stad: We willen graag zien dat hier grote ambitie en lef wordt getoond. Het is passend bij onze gemeente dat we daar voorloper in worden. Hoe kunnen we initiatieven uit andere steden hiernaartoe halen? Zoals een love hotel, waar je per uur of meerdere uren een kamer kan huren voor het sekswerk. Of kijken naar een inloop punt voor mannelijke sekswerkers.

00:52:42

Voorzitter: Het roept de vraag op van de SP.

00:52:44

SP: Niet zozeer inhoudelijk. Ik ben benieuwd naar de waardering van Student en Stad over hoe het geld het afgelopen jaar op dit soort thema's is uitgegeven. U geeft aan wat u wil. Dat is u te prijzen. Hoe vindt u dat het college het op deze thematiek vorig jaar heeft gedaan?

00:53:05

Student en Stad: Voorzitter. We kijken op het gebied van prostitutiebeleid terug op een bewogen jaar. Met een aantal voorstellen waarmee we bezig gaan met hoe we daar tegenwoordig tegenaan kijken. Ik wil alvast een voorzet geven. We gaan er nu mee bezig en dit is de mening van de Student en Stad daarover. Daarmee zou ik de woordvoering willen afsluiten.

00:53:29

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik nu het woord geven? GroenLinks.

00:53:34

GroenLinks: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks wil beginnen met een heel groot compliment voor al die professionals die zich dag en nacht inzetten voor de samenleving. De mensen van de WIJ, de boa's, de jongerenwerkers. Zij vormen de sociale basis van Groningen. Ik kan me aansluiten bij alle complimenten die daar al voor gegeven zijn. Preventief beleid is de belangrijkste pijler van zowel welzijns- als veiligheidsbeleid. GroenLinks is heel blij met investeringen in programma's als Kansrijke Start, de mentale gezondheid van jongeren, de Rookvrije Generatie. Er zijn ook mooie stappen gezet in de transformatie van de jeugdzorg. We worden als raad goed meegenomen in dit dossier. In de hele taaie problematiek. We zien tegelijk dat er jaar na jaar meer geld moet worden uitgegeven dan begroot.

00:54:20

GroenLinks: We zien ook hoe dit een wissel trekt op de hele begroting. Een andere grote zorg is het aantal mensen dat dak- en thuisloos raakt. We zijn blij met de inzet van het college en de opening van de winteropvang. We zien ook dat dit doekjes voor het bloeden zijn die weinig kunnen doen tegen het bredere maatschappelijke falen wat hieronder zit. Een samenleving waar zoveel mensen op het randje balanceren en maar één tegenslag verwijderd zijn van totaal door de bodem zakken, is geen rechtvaardige samenleving.

00:54:54

Voorzitter: Dit roept een aantal vragen op. Eerst de VVD.

00:54:57

VVD: Ik weet niet of ik een aantal vragen had, voorzitter. Misschien zag u andere handen. Het was even terug in uw woordvoering. U zei dat preventie voor u het allerbelangrijkste is. In uw coalitieakkoord spreekt u over een balans tussen preventie, zorg en repressie. Kunt u aangeven wat repressie voor u betekent?

00:55:20

GroenLinks: Dat kan ik wel. We zien helaas ook dingen in de samenleving gebeuren waarbij repressie absoluut nodig is. Wij hebben recent nog voor een uitbreiding van het cameratoezicht in de Gele Loper gestemd. Daar lopen wij niet voor weg. Wij zien tegelijk dat als je blijvend dit soort situaties wil voorkomen, preventie het beste beleid is. Repressie is toch vaak dweilen met de kraan open. Helaas moeten we af en toe nog dweilen.

00:55:51

Voorzitter: Er komt een korte vervolgvraag op van de VVD.

00:55:53

VVD: Ik snap niet wat repressie is bij het ophangen van een camera. U noemt een camera op de Gele Loper als voorbeeld van repressie. Dat snap ik niet helemaal. Volgens mij is een camera preventief.

00:56:06

GroenLinks: In de Gele Loper zien we een situatie waar mensen al helemaal door de bodem gezakt zijn. Waar mensen de grip op hun leven helemaal kwijt zijn. Dan moet je met een persoonsgebonden aanpak gaan ingrijpen op vrijheden om daar de veiligheid te kunnen herstellen. Met gebiedsverboden of cameratoezicht. Dat zijn veiligheidsmaatregelen. Dat noem ik repressieve maatregelen. Preventieve maatregelen voorkomen dat mensen op die manier afglijden. Dat is voor GroenLinks de belangrijkste richting om blijvend een fijne samenleving te creëren.

00:56:51

Voorzitter: Er was nog een interruptie van de PVV.

00:56:55

PVV: Dank u, voorzitter. GroenLinks noemde net dat er veel meer geld naar zorg moet. Daar zijn wij het mee eens. Zorg en veiligheid. Nu zien wij dat op dit programma een voordelig resultaat van enkele miljoenen geboekt is ten opzichte van de begroting. Het is een behoorlijke onderbesteding. Met andere woorden: er is minder uitgegeven dan begroot. Hoe kijkt u daarnaar? Dat geld hadden we moeten besteden aan wat u graag wil. U zit in de coalitie. Hoe kijkt u daarnaar?

00:57:30

GroenLinks: Ik zie dat er op veel programma's meer is. Ik noemde jeugd al even. Op veel welzijnsprogramma komt er elk jaar weer meer geld bij. Ik ben het in algemeenheid helemaal met u eens dat we ernaar moeten streven om geld wat we begroten, uit te geven. Volgens mij slaagt de gemeente daar steeds beter in. Juist omdat er door dit college op een andere manier begroot wordt.

00:57:57

Voorzitter: U had daar nog een korte vervolgvraag op.

00:58:00

PVV: U zegt dat ze erin slagen, maar ze hebben miljoenen onderbesteding. Hoe ziet u dat dan?

00:58:08

GroenLinks: In het grotere plaatje vind ik dit een goed resultaat. Ik zie dat geld het jaar daarop wordt uitgegeven aan de goede programma's.

00:58:20

Voorzitter: We hadden ook nog een vraag van Student en Stad. Daarna wil ik u de ruimte geven voor de woordvoering.

00:58:23

Student en Stad: Voorzitter, even wat anders. U benoemde net ook uw zorgen over de dakloosheid cijfers. Welke concrete acties wil GroenLinks gaan ondernemen op dit gebied, om zo min mogelijk daklozen in onze gemeente te hebben?

00:58:41

GroenLinks: De wethouder noemde net al de brief die vorige week naar ons gestuurd is. Daar staan een aantal mooie aanknopingspunten in. Ik ben ook erg benieuwd naar de plannen die u blijkbaar heeft op het gebied van scheidingen. Verder zie ik dat de kern van de problemen toch echt zitten bij onrechtvaardig beleid op het gebied van de woningmarkt en van inkomenspolitiek. Ik hoop dat de verkiezingen in november daar een uitweg in kunnen bieden. Ik ga even door met mijn woordvoering. Welzijn betekent ook dat inwoners digitaal veilig zijn. Dat betekent veilig in je huis kunnen wonen zonder beving schade. Het betekent ook fysiek veilig zijn in je eigen leefomgeving. Het gaat over het tegengaan van overlast in de binnenstad, maar ook het veilig inrichten van wijken en dorpen.

00:59:42

GroenLinks: In dat licht baart het toenemende aantal verkeersslachtoffers GroenLinks zorgen. Een veilige, groene, fijne inrichting van de openbare ruimte blijft ook een belangrijke pijler voor het welzijns- en veiligheidsbeleid. GroenLinks is blij met de extra inzet op het voorkomen van femicide. Er zijn extra professionals opgeleid en in 2024 werd Filomena geopend. GroenLinks is trots op de structurele opvangplekken die we realiseerden voor asielzoekers. We zijn zeker blij met de officiële excuses van het stadsbestuur voor ons slavernijverleden. 2024 was ook het jaar dat we de landelijke viering van Roze Zaterdag in Groningen verwelkomden. Ik kon Willeke Alberti misschien iets minder waarderen, maar het was een prachtig feest.

01:00:26

GroenLinks: Ten slotte wil ik iets zeggen over de manier waarop het aantal

demonstraties wordt genoemd in de openingsparagraaf: relevante ontwikkelingen van het veiligheidshoofdstuk. We begrijpen dat demonstraties inzet vragen. Dat kan een hele puzzel zijn. Voetbalwedstrijden, festivals, sportevenementen, het hele uitgaansleven vragen ook om personele inzet. In tegenstelling tot dit laatstgenoemde rijtje, is demonstreren een heel belangrijk democratisch grondrecht. Overal om ons heen zien we dat democratieën afbrokkelen. Het demonstratierecht is daarbij altijd het eerste waaraan getornd wordt. De gemeente Groningen moet zich altijd tot het uiterste inspannen om een vreedzame demonstratie doorgang te laten vinden.

01:01:10

GroenLinks: Dat steeds meer burgers in Groningen gebruik maken van het democratisch recht door deel te nemen aan de demonstratie, juicht GroenLinks toe.

01:01:19

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

01:01:20

GroenLinks: In dat licht vinden wij de eenzijdige weergave hiervan in onze rekening opvallend. Er wordt een voorbehoud gemaakt rondom de gevraagde inzet. Wij vragen het college op, om hierop te reflecteren. Dank u wel.

01:01:39

Voorzitter: De Partij voor de Arbeid.

01:01:43

PvdA: Bedankt, voorzitter. Voordat ik de puntjes afwerk, wil ik iets in het algemeen zeggen. Toen ik de jaarrekening las, dacht ik: wat hebben we veel gedaan vorig jaar. Dat wil ik hier ook markeren. In de waan van de dag kunnen we soms vergeten wat we allemaal doen als gemeente. Ik kan zien dat mensen keihard hebben gewerkt. Daarvoor mijn complimenten voor iedereen. Aan alle ambtenaren. Aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen. Tegelijkertijd zeg ik wel dat we nog veel moeten doen om onze burgers goed te kunnen helpen. Ik geef een compliment en een aansporing om zo hard te blijven werken. Nu ga ik door met mijn betoog. Ik kan zien dat we heel hard hebben gewerkt aan de sociale basis. We hebben veel aandacht gehad voor onze dorps- en wijkcentra.

01:02:28

PvdA: Ik ben heel blij met hoe het gebiedsgerichte werken gaat. Mensen zijn tevreden. We kunnen heel veel inwoners hierbij helpen. Ik zie dat we afgelopen jaar heel veel aandacht hebben gehad voor het ondersteunen van mantelzorgers. Het is mooi om te zien dat respijtzorg nu veel meer gebruikt wordt. Dat mensen het weten te vinden en dat er veel meer ontmoetingsplekken zijn voor ouderen in de wijken. We moeten daar de komende jaren op blijven inzetten. We moeten oog blijven houden voor ouderen en de toegankelijkheid voor ouderen en mantelzorgers. Vooral ook jonge mantelzorgers, want die hebben steeds meer.

01:03:05

Voorzitter: Er is een vraag van D66.

01:03:07

D66: Het ging over de ontmoetingsplek die u net noemde. Wij stelden die vraag, evenals ChristenUnie. We zien de tevredenheid afnemen, terwijl we ontzettend veel

investeren in die 48 sociale voorzieningen en nog veel meer daar omheen. Ik ben benieuwd hoe de PvdA daarnaar kijkt.

01:03:25

PvdA: Ik ben blij dat we die plekken hebben. Misschien moeten we veel meer gaan kijken naar wat de mensen nodig hebben. We hebben die plekken, maar het heeft ook met het aanbod te maken. We moeten heel goed naar de burgers blijven luisteren. Wat heb je nodig van ons? Hoe kunnen we je ondersteunen? Misschien moeten we die vragen nog scherper gaan stellen. Ik ben ontzettend blij met de nieuwe voorzieningen die we hebben. Ik ga door, voorzitter. Als u het goed vindt. We moeten heel veel aandacht hebben voor jonge mantelzorgers, omdat zij een dubbele taak hebben. Ze hebben hun eigen leven en helpen thuis hun ouders of familielid. Dat is voor ons echt van belang. Jeugdzorg is een aandachtspunt. Dat hebben we al vaker benoemd.

01:04:01

PvdA: Ik zie dat we heel veel doen. Ik zie dat de kosten blijven stijgen. Tegelijkertijd zeg ik dat we moeten blijven focussen op preventie. Dat doet het college ook. Daar ben ik blij mee. We moeten dit wel goed in de gaten houden als geheel. Een zorgpunt dat ik vandaag vaker heb gehoord is de groeiende dakloosheid. Dat ligt mij echt aan het hart. Vooral de toename van economische daklozen. Wat mij betreft, zou dat niet moeten kunnen. Daar moeten we iets voor kunnen doen. Bij economische daklozen weten we dat je met preventief werken heel veel dingen kan voorkomen. Het heeft mijn woningbouw te maken. Het heeft met scheidingen te maken. Het is een veelkoppig monster, waar we veel op zouden kunnen ingrijpen.

01:04:54

PvdA: Ik ga de komende dagen het nieuwe actieplan lezen. Ik hoop dat dat gaat helpen in het proces. Ik ga verder met een ander onderwerp, voorzitter. Zorg en veiligheid. Ik zie dat we daar heel veel doen. Zoals het project Grip op Onbegrip en de samenwerking tussen blauw en wit. Ik ben heel blij om te horen dat we met minder schotten werken en dat we echt kijken naar de behoeften van de bewoners. Ik was laatst bij een bijeenkomst van iemand die ooit verward gedrag vertoonde. Ze zei: druk alsjeblieft op het hart van jouw collega's dat ze ons als mensen blijven zien. Dat doe ik bij deze. Die samenwerking lijkt me heel goed. Dat we naar de hele mens kunnen kijken. Niet dat de politie kijkt naar wat ze gedaan hebben, maar ook dat het witte gedeelte kijkt naar hoe we de hele mens kunnen helpen. Dat is heel goed, voorzitter.

01:05:48

PvdA: Ik zie dat we aandacht gehad hebben voor mensen met LVB. Dat we trainingen geven voor professionals. Dit lijkt me heel waardevol. De opening van Filomena was indrukwekkend. Het is een mijlpaal. Dat is het minste wat we kunnen doen in onze strijd tegen femicide. Dat moeten we blijven herhalen. Dat is iets dat echt in mijn fractie leeft. Ik zeg met klem dat we ons moeten blijven inzetten tegen femicide en tegen alle vormen van intiem terreur of onderdrukking van vrouwen. Ondermijning. Mijn collega naast mij zegt het ook. We moeten ons wapenen tegen ondermijning. Het klinkt misschien verkeerd, maar we moeten daar echt iets tegen doen. Tegelijkertijd moet je blijven kijken naar waar je preventie nodig hebt en waar repressie. Ik vind dat dit college dat heel goed doet.

01:06:40

PvdA: Er is daar helaas werk aan de winkel. Dat moeten we niet uit het oog verliezen. Om met een positieve noot te eindigen. Vorig jaar hadden we excuses voor het slavernijverleden. Dat was een prachtig moment voor heel veel mensen in onze gemeente. Het was voor mij ook een emotioneel moment. Er waren hele mooie woorden van onze oude burgemeester, die precies de juiste toon heeft weten te raken bij heel veel mensen. We hadden verder ook de Pride viering. Dat was een feestje was met Willeke Alberti. Dat was leuk om mee te maken. Tegelijk zeg ik dat we goed op weg zijn om een goede, inclusieve gemeente te worden, maar we moeten nog heel veel doen. Dat is mijn boodschap. Ik zie dat we heel veel hebben gedaan afgelopen jaar. Ik zie dat we de komende tijd nog veel meer moeten blijven doen. Dat was mijn woordvoering. Dank u wel, voorzitter.

01:07:32

Voorzitter: Dank u wel. D66.

01:07:33

D66: Dank, voorzitter. Groningen op zijn mooist. Een plek waar iedereen mee kan doen en zichzelf kan zijn. Ik denk dat afgelopen zaterdag een groot deel van ons heeft gezien hoe dat eruit kan zien. Hoe we ernaar lonken dat dat elke dag, voor iedereen op die manier gaat. Het stilstaan bij het slavernijverleden is door meerdere partijen genoemd. Dat zijn twee dingen waar mijn partij zich hard voor inzet. We zijn heel trots op hoe we dat hier samen met de raad, maar ook het college in de uitvoering, hebben neergezet. Dat zijn twee dingen die in 2024 heel zichtbaar zijn geworden en die wat ons betreft bovenaan staan. We willen ervoor zorgen dat iedereen zonder zorgen kan meedoen in Groningen. Dat zit in drie voorwaarden. Je veilig, vrij en verbonden voelen.

01:08:17

D66: Ik zal kort stilstaan bij die drie punten. Als het gaat over veiligheid, is er al veel gesproken over de grote inzet van betrokken partijen en professionals. Daar sluit ik me volledig bij aan. Mensen staan dag en nacht letterlijk klaar om ervoor te zorgen dat wij en alle anderen veilig over straat kunnen om ons ding te doen. Om onszelf te kunnen zijn. Voor de rest zien we ook dat de Preventie Met Gezag een ontzettend effectief programma is. We zijn blij met dat onderzoek naar mensenhandel. De Safe Space is iets waar mijn partij zich al tijden hard voor maakt. Net als Student en Stad willen we vanuit de raad echt zoeken naar manieren waarop we dat veel breder kunnen inzetten. Ik ben blij met het enthousiasme vanuit een aantal andere fracties.

01:09:02

D66: De femicide staat niet in de jaarrekening. De wethouder zei al dat niet alles erin staat, want we doen ontzettend veel. Ik denk dat dit er één is die zeer terecht, door iedereen is genoemd. Het kan toch niet zo zijn dat vrouwenmoord hier nog plaatsvindt. Het is de meest voorspelbare dood als je de signalen goed kent. Dat is er één die wij hier willen toelichten. We zijn trots dat we als gemeente klaarstaan voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en gevaar. Dat mag ook benoemd worden. Dat vraagt ontzettend veel inzet van het college. Landelijk, hier in de regio, maar ook van de gemeente en alle partijen in de uitvoering. Twee aandachtspunten zijn in ieder geval de groei van dakloosheid en de digitale veiligheid. Die heb ik hier nog niet heel veel gehoord. Dat komt ook beperkt terug.

01:09:58

D66: Daar doen we veel op, maar dat blijft ontzettend belangrijk. Ik denk dat we dagelijks zien waarom dat zo is. Dan over vrij zijn. Ik noemde net de Pride. De acht regenboogbankjes die op veel momenten voor de nodige discussie zorgen, maar daarmee wel heel zichtbaar blijven en tot het gesprek leiden. Ik fiets er vaak met trots langs en zie ook anderen daar lekker op zitten en met hetzelfde gevoel langsfietsen. Een punt wat ook genoemd is, is dat je niet kan vrij zijn als je gevangen zit met allemaal gedachten en negatieve gevoelens. We zien dat 42% van de mensen zich dagelijks belemmerd voelt door fysieke of psychische redenen. Dat is iets waar wij ieder jaar bij stilstaan. We hebben vanuit D66, samen met de raad gevraagd om een plan van aanpak voor mentaal welzijn jongeren.

01:10:46

D66: Dat is ook opgeleverd. We zien nu dat die beweging van inzet met verschillende partijen, zichtbaarder wordt. Ik zag een trotse wethouder met studenten bij de coalitie Veerkracht. Met Maxima als groot landelijk ambassadeur. Ik wil daar mijn waardering voor uitspreken, maar ook de noodzaak om dat te blijven doen. Er zitten momenteel ontzettend veel mensen letterlijk in de knel in hun hoofd. Dat is iets wat we niet moeten willen. Echtscheiding is genoemd. We hebben daar twee jaar terug vragen over gesteld. We hebben eind vorig jaar een uitgebreide brief ontvangen met wat we allemaal doen. Het is lastig om dat te beoordelen op basis van de jaarrekening. Hoe zien we dat terug? De brief oogde als een brede aanpak, die ergens wat versnipperd is door de veelheid.

01:11:34

D66: Het lijkt me interessant om met elkaar die verdieping op te zoeken. Wat gebeurt daar nou precies vanuit de verschillende programma's? Wat levert het op de korte en de langere termijn op? Hoe werkt dat door in onder andere wonen en jeugdzorg? Jeugdzorg wordt ontzettend veel besproken. Wat mij erg opvalt is, dat we een heel effectieve aanpak zien binnen het programma Werk en Inkomen. Dat wijkgericht werken. We kennen en spreken 90% van de mensen die een uitkering ontvangt. Bij jeugdzorg zien we dat we vanuit de basis jeugdhulp 1.500 kinderen goed in beeld hebben. Er zijn in totaal bijna 5.700 kinderen die ondersteuning ontvangen.

01:12:17

D66: We hebben dus geen zicht en geen grip op een heel groot deel. Een deel daarvan zit al heel lang vast. Ik ben heel benieuwd hoe we vanuit de raad en het college kunnen onderzoeken hoe we die effectieve programma's van werk en inkomen, mogelijk ook hierop kunnen inzetten. Zodat we het contact met de kinderen en ouders die wij niet direct ondersteunen misschien iets kunnen intensiveren. Om te checken of die begeleiding die zij krijgen voldoende effectief en passend is. Dit ook met het oog op het budget, want de kosten blijven stijgen. Volgens mij is het goed om daar grip op te krijgen. Verbondenheid. De ontmoetingsplekken zijn ontzettend belangrijk.

01:12:56

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

01:12:58

D66: We moeten er alles aan doen om te zorgen dat die plekken gebruikt worden. Want we investeren daar fors in. Het is voor de mensen. Laten we ervoor zorgen dat

wat daar gebeurt, ook echt aansluit. We moeten keuzes durven te maken. Dat we ergens mee stoppen, omdat we snel zien dat iets niet werkt. We zien in dit jaarrekening verslag heel veel samenwerking met Humanitas, vrouwencentrum Jasmijn en andere organisaties. Mijn complimenten voor het college voor die samenwerking en het zichtbaar maken van hun inzet. Zonder hen kunnen we het niet. Volgens mij moeten we de komende jaren blijven inzetten op het minder labelen, het blijven leren en het kijken hoe we dingen kunnen loslaten. Heel veel dingen die we hier oplossen, zijn dingen die van de samenleving zijn. We mogen iets meer aandacht gaan hebben voor dat maatschappelijke debat. Dank.

01:13:52

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? Partij voor het Noorden.

01:14:02

Partij voor het Noorden: Dank. Er zijn al veel complimenten gegeven, maar ook onze complimenten voor dit plan. We hebben gezien dat er veel gebeurd is. We zijn heel blij met de aanpak van de Gele Loper, al is er nog wel een lange weg te gaan. We zien dat er nog steeds beperkte verlichting is in de gangen en stegen en het plan kwam wat laat op gang. Dat gevoel van onveiligheid is daar nog niet verdwenen. We zullen zien wat hier de komende jaren aan gedaan wordt. Er is nog steeds veel criminaliteit en ondermijning. Ondanks de inzet zijn we wel op de goede weg. Met name het aantal dak- en thuislozen is nog hoog. Dan zijn de niet geregistreerde thuislozen nog niet meegenomen. De winteropvang is een goed begin.

01:14:46

Partij voor het Noorden: Er wordt ook ingezet op Housing First. We hopen dat het komende jaar hier nog meer op ingezet wordt. Zo ook op tijdelijke woningen. Er zijn veel projecten ten aanzien van de jeugdpreventie. Daar wordt goed op ingezet. Desondanks zijn er nog heel veel gezinnen van meerdere vormen van jeugdzorg en waar bescherming nodig is. Er moet meer gekeken worden naar waar de problemen vandaan komen, zodat je eerder kan ingrijpen voordat het escaleert.

01:15:11

Voorzitter: Dat roept de vraag op van D66.

01:15:14

D66: Housing First is de basis is om op te bouwen. Ik vroeg me af of de Partij voor het Noorden een specifieke doelgroep voor ogen heeft, waar dat juist meer zou moeten. Is dat jongeren? Is dat bij echtscheidingen? Kan de Partij voor het Noorden daar iets meer over zeggen?

01:15:33

Partij voor het Noorden: We denken dan met name aan echtscheidingen, maar ook jongeren zou een goede doelgroep kunnen zijn. Met name als vooral het huis het probleem is, waardoor er alleen maar meer problemen kunnen ontstaan als je geen huis hebt. De opening van Filomena is een mooi begin richting de bewustwording en informatievoorziening rondom de femicide. Om bescherming van vrouwen en gezinnen te verbeteren. De evenementen die de saamhorigheid bevorderen en de discriminatie verminderen, zoals de viering van de Roze Zaterdag en Ketikoti en de excuses voor het Groningse slavernijverleden, waren goed voor de inclusie. De sociale veiligheid in de wijken wordt met name door WIJ ingezet. De inzet op

mantelzorg, respijtzorg en vrijwilligerswerk met daarmee de dag voor de vrijwilligers dat werd mogelijk gemaakt door alle organisaties, is ook een mooi begin. Dat was het.

01:16:47

Voorzitter: Wie mag ik het woord geven? SP.

01:16:51

SP: Dank, voorzitter. Mijn fractie zei vorig jaar bij de begroting dat we eigenlijk zorg, welzijn, gezondheid zouden moeten bespreken bij de commissie Inkomen. Dat vind mijn fractie nog steeds. Het meest bepalend in het ontstaan van en lijden aan ziekte, is nog steeds de dikte van je portemonnee. Mensen met minder inkomen hebben vaker ernstige ziekten. Die hebben meer ernstige ziekten. Zij hebben meer aanpalende ziekten. Zij krijgen vaak minder behandelingen, minder kwaliteit behandelingen. Zij leven korter in gezondheid. Dat laat zien dat preventie, het aanpakken van de oorzaken van ziekte ontzettend belangrijk is. We zien terug in de rekening dat dit college dat ook vindt. Het voorbeeld mondzorg voor mensen met een laag inkomen is zojuist al genoemd.

01:17:48

SP: Dat is iets wat mijn fractie van harte onderschrijft. We zien het ook in andere programma's. Wijkgerichte aanpak, Kansrijke Start, de ketenaanpak, gezonde leefstijl bij kinderen. Allemaal voorbeelden waar breder gekeken wordt naar de oorzaken van ziektes, of mogelijke ziektes in de toekomst. Wat mijn fractie betreft zou er ook iets meer ingestoken kunnen worden op bijvoorbeeld de supermarkten. Om daar eens afspraken mee te gaan maken. Dat ze niet agressief blijven marketen om kinderen ongezonde shit in hun bek te laten stoppen. Daar zou de gemeente nog het een en ander extra aan kunnen doen. Dat geldt misschien ook in de aanpak voor de rookshops, het vaperen et cetera. Dat zien we in de komende jaren vast nog wat vaker terugkomen.

01:18:36

SP: De analyse van mijn fractie is dat dit begint te werken. Zo'n 50% van de meldingen bij WIJ worden afgehandeld in de sociale basis. In de wijk. Dicht bij mensen, om zo te zorgen dat ze vroeg in beeld zijn en we iets kunnen doen aan die gezondheidsverschillen. Mijn fractie heeft eerder gezegd dat die buurt en die sociaal culturele accommodaties, de basis vormen van de samenleving. Je zou ervoor moeten gaan om dat de mooiste, beste, leukste, prachtigste gebouwen en plekken te laten zijn waar inwoners samen kunnen komen. Om samen te werken aan hun samenleving, zoals zij die voor zich zien. We vinden het mooi dat dit college echt werkt en investeert aan samenlevingsopbouw. Wij zijn ook wel een beetje geschrokken.

01:19:24

SP: We vinden het een signaal dat slechts 60% van de mensen aangeeft zeer tevreden te zijn met deze plekken voor ontmoeting. Dat laat zien dat er nog iets te doen valt. We weten ook dat dit college de komende jaren veel geld investeert in deze accommodaties. We weten dat er een plan komt om die in de toekomst te verbeteren en te verduurzamen. Zodat we daar mooie plekken van kunnen maken. Dan ga ik het nog even hebben over veiligheid. Ik ga me grotendeels aansluiten bij de woorden van het CDA over de analyse op veiligheid. Waar dit vandaan komt. Dat

de ondermijning is. Dat er criminogene structuren in onze maatschappij zijn, waarbij je makkelijk gebruik kunt maken van mensen en ondermijnend bezig kunnen zijn.

01:20:09

SP: Daar hoort repressie bij. Dat zeg ik dan maar meteen in de richting van de VVD. Je moet woningeigenaren die een louche achtergrond hebben, die hun huurders uitknippen en een wietplantage op zolder laten zetten, snoeihard aanpakken. Daar is repressie echt op zijn plaats. Je moet al die kleine ondernemers die in louche bedrijfjes zitten, die makkelijk geld willen verdienen, snoeihard aanpakken. Repressie is in deze sector van enorm belang. Van vooral bij die mensen die nu van deze structuren gebruik maken om onze inwoners, onze jongeren, de criminaliteit in te slepen. Absoluut repressie, repressie, repressie, maar dan wel aan de juiste kant van het spectrum.

01:20:56

Voorzitter: D66 had een vraag.

01:20:59

D66: Ik dacht dat er misschien nog een analyse zou komen op de jeugdzorg. Daar is bewezen dat het bij 90% van de jongeren die daarmee te maken hebben, komt door relatieproblematiek of echtscheidingen bij ouders of verzorgers. U houdt van regie. Ik vroeg me af hoe we meer regie zouden kunnen krijgen op dat vraagstuk wat zo'n grote aanleiding is voor jeugdzorg. We hebben steeds meer grip op jeugdzorg vanuit die basis jeugdhulp. We zien een steeds groter deel van de kinderen zelf, maar een groot deel ook niet. Voelt de SP er iets voor om te kijken of we wat meer regie kunnen krijgen op de kinderen die bijvoorbeeld al jaren bij de specialistische jeugdhulp vastzitten?

01:21:43

SP: Voorzitter, deze vraag stond bol van de aannames. Het waren vijf vragen in één. Echtscheidingen. Je zou een hele analyse kunnen ophangen over wat aanleiding geeft tot die echtscheidingen. Dat zal ik maar niet doen. Natuurlijk moet je die meewegen. Ik denk dat we dat op dit moment zien. We hebben die basis jeugdzorg op een manier georganiseerd dat hij dichtbij is. Dat hij in de buurt is. Dat die gekoppeld is aan het sociaal domein, zodat je vroegtijdig kunt signaleren en met lichte jeugdzorg misschien zwaardere jeugdzorg kunt voorkomen. Ik geloof in die aanpak. Mijn fractie gelooft in die aanpak. Gaat dat helemaal goed? Niet direct. Moet daar meer geld bij? Misschien. Moeten we meer regie hebben op die specialistische jeugdzorg? Ja.

01:22:32

SP: Als D66 het een keer met ons eens zou zijn dat marktwerking die regie doorbreekt en moeilijker maakt, dan kunnen we elkaar de hand schudden. Wij vinden al heel lang dat we de marktwerking in die specialistische jeugdzorg de kop moeten indrukken en halt moeten toeroepen. Ik ben blij dat u dat inmiddels ook vindt.

01:22:51

Voorzitter: Dank u wel. Was u klaar met de woordvoering?

01:22:54

SP: Ja.

01:22:54

Voorzitter: Helemaal goed. Wie mag nog het woord geven? Stadspartij 100% voor Groningen.

01:23:03

Stadspartij 100% voor Groningen: Dank u wel, voorzitter. We zien in de gemeenterekening terug dat de gemeente veel heeft geïnvesteerd en geïntensiveerd ten aanzien van de veiligheid in onze gemeente. Onder andere de grote problematiek omtrent kinder- en mensenhandel, uitbuiting en online cybercrime heeft de gemeente hoog op haar agenda gezet. Hier is mijn fractie zeker tevreden over. Temeer omdat mijn partij een jaar geleden heeft aangegeven dit als prioriteit te beschouwen. Dan rijst meteen de vraag of dit voldoende en effectief is. Dat kunnen we op dit moment nog niet goed beoordelen. Er is een afname van diefstallen, inbraken, vernielingen en misdrijven. De vraag is hoe het resultaat is gemeten. We zien ons tegelijkertijd met veel berichten in de media geconfronteerd die toch een ander beeld schetsen.

01:23:53

Stadspartij 100% voor Groningen: We hebben het vorige week gehad over de enorme problematiek rondom veilig uitgaan. Daarnaast vinden er met regelmaat ernstige incidenten plaats, waar grote groepen jongeren bij betrokken zijn. Dat is meteen mijn bruggetje naar het programma Preventie Met Gezag. Er wordt gesteld dat wij grip hebben op de problematische jeugdgroepen. Mijn fractie heeft hier grote twijfels over. Waar de eerder genoemde jeugdgroepen ogenschijnlijk onder controle zijn, zijn nu andere op komen zetten met een veel complexere problematiek. U kent allen de lijn van mijn fractie. Wij zijn voor een hard beleid om de veiligheid van al onze inwoners te kunnen waarborgen. Dat is de kerntaak van de gemeente.

01:24:36

Voorzitter: Er komt een vraag van de SP.

01:24:38

SP: Voorzitter, even een verduidelijkende vraag. Als u het heeft over hard repressief beleid op problematische jeugdgroepen, hoe ziet Stadspartij dat dan voor zich? Al die jongeren oppakken? In de bak gooien? Hoe moeten we dat zien?

01:24:55

Stadspartij 100% voor Groningen: Volgens mij heeft u vaak genoeg van mijn fractie te horen gekregen hoe wij dat voor ons zien. Ik wil het nog wel een keertje uitleggen. Op het moment dat er overtredingen plaatsvinden, volgt er een waarschuwing. Daarna volgt nog een waarschuwing. Bij de derde waarschuwing wordt er wat harder ingegrepen. Wij zeggen: één waarschuwing en hard ingrijpen.

01:25:18

Voorzitter: Dat roept een vervolgvraag op van SP.

01:25:20

SP: Laat ik hem dan heel scherp maken. Eén waarschuwing en daarna jongeren van veertien gewoon oppakken?

01:25:29

Stadspartij 100% voor Groningen: Nog niet meteen oppakken. Wij zouden veel liever zien dat de ouders of de verzorgers veel directer worden betrokken bij de

problematiek van deze jonge kinderen. Dat de gemeente daar veel harder in optreedt.

01:25:47

Voorzitter: Nog een laatste vervolgvraag van de SP.

01:25:50

SP: Nog even ter verduidelijking. Eén overtreding en dan papa en mama in de bak?

01:25:55

Stadspartij 100% voor Groningen: Beste collega van de SP, u luistert niet goed. U vroeg mij dit eerder ook al. Toen zei ik niet 'oppakken', maar een hardere aanpak. Dat is wat anders dan oppakken. Mag ik verdergaan met mijn betoog?

01:26:08

Voorzitter: Nog één vraag van de Partij van de Arbeid.

01:26:11

PvdA: Dank, voorzitter. Ik ken de collega als iemand die een hart heeft voor mensen die het wat moeilijker hebben. U zegt: meer repressie. Hoe ziet u dat de zorg kant hierin? Dat is ook belangrijk. Dat constateren we ook steeds. Hoe kijkt u daarnaar?

01:26:29

Stadspartij 100% voor Groningen: Dank voor de vragen. Ik heb het vooral over de echt problematische, criminele jongeren waar wij veelvuldig mee worden geconfronteerd in deze gemeente. Uiteraard ben ik voor een zorg kant, maar ik ben ook zeer zeker voor een repressieve kant. Wat prevaleert je dan boven het ander? Op het moment dat het gaat over criminele activiteiten waarbij vooral de veiligheid van al onze inwoners of ondernemers zwaar in het geding is, dan prevaleren de repressieve maatregelen boven de zorg kant. Dank u wel. Mag ik verder gaan? Dan moet ik even kijken waar ik was gebleven. Repressieve maatregelen daar waar nodig en waar preventie niet voldoende is gebleken. De lijn die de gemeente de afgelopen tijd heeft ingezet, zien wij graag voortgezet.

01:27:45

Stadspartij 100% voor Groningen: Een lang verhaal kort, met betrekking tot veiligheid. Wat mijn fractie betreft, heeft de gemeente met de hardere aanpak zichtbaar progressie geboekt. Mijn fractie wil daarbij ook de portefeuillehouder, haar ambtenaren en partners oprechte complimenten maken. Er is echt een stijgende lijn te zien. Dan een stukje over welzijn. De aandacht die de gemeente middels diverse uitvoeringsprogramma's in welzijn heeft gestoken, is in het algemeen goed te noemen. We kennen in onze gemeente enorm veel vrijwilligers. Gelukkig waardeert de gemeente al onze vrijwilligers. Dat is wat mijn fractie betreft, niet meer dan vanzelfsprekend. Waar zouden we tenslotte zijn zonder al onze vrijwilligers? De hoge cijfers ten aanzien van de dak- en thuislozen blijft ons grote zorgen baren.

01:28:36

Stadspartij 100% voor Groningen: Mijn fractie heeft zich hier vanaf het begin, voortdurend over uitgesproken. Op dit punt sluiten wij ons dan ook aan bij de woordvoering van de Partij voor de Dieren. De keiharde ambitie die de wethouder onlangs heeft uitgesproken om dakloosheid volledig te weren in onze gemeente, hadden wij het liefst veel eerder gezien. Desalniettemin is het mooi dat het college

zo'n harde ambitie uitspreekt voor de nabije toekomst. Ons hartje klopt vol verwachting. Tenslotte met betrekking tot de Kansrijke Start, voorzitter.

01:29:15

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

01:29:17

Stadspartij 100% voor Groningen: Onze fractie maakt zich zorgen over veilig en gezond opgroeien. Wordt de doelstelling wel voldoende bereikt? Even een kort, concreet voorbeeld. Er is een groep kleine kinderen die al voor het vierde levensjaar overprikkeld zijn. Daardoor kunnen zij niet naar school. Dit levert bij voorbaat al een leer- en ontwikkelingsachterstand op. Hoe gaat de gemeente hiermee om? In welk opzicht heeft het programma Kansrijke Start hier aan bijgedragen? Afsluitend. Met betrekking tot jeugdzorg kent u onze standpunten, wensen en zeer grote zorgen. Als allerlaatste is mijn fractie zeer tevreden over de opening van Filomena en de inzet van de gemeente hierop. Blijvend investeren en prioritering is wat mij fractie betreft, absoluut noodzakelijk. Dank u wel.

01:30:09

Voorzitter: Dank u wel. Als laatste de PVV.

01:30:13

PVV: Dank u, voorzitter. De PVV maakt zich al geruime tijd grote zorgen over de veiligheid in onze gemeente. We hebben het hier vorige week tijdens de commissie Veilig Uitgaan nog over gehad. Het is inmiddels kwart over twaalf. We zijn voor een keiharde aanpak en zero tolerance. Voorzitter, het college liet het wat ons betreft, liggen op veiligheid. We zagen een te zachte aanpak van criminaliteit en overlast. Onze nieuwe burgemeester doet het anders. Zij heeft onder andere op de Gele Loper een goed plan ingezet. Hiervan kunnen we de resultaten volgend jaar bespreken. We willen onze dank naar haar en alle mensen van OOV, politie en beveiligers uitspreken. Zij doen hun uiterste best om onze gemeente veilig te houden.

01:30:51

PVV: Vandaag bespreken we de jaarrekening 2024. De feiten liegen niet. Ondanks mooie woorden, bleef de effectiviteit van het veiligheidsbeleid tekortschieten. Drugscriminaliteit tiert welig. Grensoverschrijdend gedrag in de binnenstad neemt toe. Vrouwen worden geïntimideerd op straat. Daklozen en mensen met onbegrepen gedrag veroorzaken overlast en er is de ondermijnende criminaliteit. Er is gestart met voorbereidingen voor herinvoering van de horecaverunning per 2025. Er komt een regionaal interventieteam, om samen controles uit te voeren. Dat zijn allemaal goede stappen, maar is het niet te laat? Wij eisen een keiharde koerswijziging richting een streng en daadkrachtig veiligheidsbeleid. We hopen dat de inzet van deze burgemeester met de nieuwe komst van de nieuwe burgemeester, wordt voortgezet.

01:31:53

PVV: We hebben veel last van slecht geïntegreerde jongeren. Groepen die met elkaar op de vuist gaan. Dit is het resultaat van decennia lang alles maar toelaten. In 2025 komt er een aanpak die de burgemeester heeft ingezet met onder andere gebiedsverboden. Is dit voldoende? We gaan het zien.

01:32:10

Voorzitter: Dat roept een vraag op van het CDA.

01:32:12

CDA: Dank, voorzitter. Wat vindt de PVV ervan dat we al jaren cijfers zien over integratie? Dat de cijfers op gebied van arbeidsmarkt, onderwijs, woningmarkt, participatie in de samenleving groen uitslaan?

01:32:26

PVV: Dat is vrij bijzonder. Ik weet niet wie die onderzoeken doet. Daar hebben we het vaker over gehad. We zien het gewoon niet terug op straat. Mijn partij heeft er al heel vaak wat over gezegd. We hebben in het hele land een asielprobleem en een integratieprobleem. Een ander punt.

01:32:41

Voorzitter: Dat roept nog een vervolgvraag op het CDA.

01:32:43

CDA: Dank, voorzitter. Mijn fractie zal zeker niet tegenspreken dat er dingen misgaan. Het mooie aan de politiek en in de politiek zitten, is dat wij met voorstellen mogen en kunnen komen om het te verbeteren. Ik ben benieuwd naar welke moties de PVV volgende week gaat indienen om het beter te laten gaan op gebied van veiligheid in Groningen.

01:33:06

PVV: Ik weet niet of u afgelopen jaar heeft opgelet. Wij hebben samen met de Stadspartij 100% voor Groningen een motie ingediend over zero tolerance. Die werd ook door uw partij weggestemd. Wat kunnen wij nog anders? Wij hebben het vaak over integratie. We hebben het vaak over asiel. We hebben het vaak over veiligheid. Een ander punt. De overlast van dak- en thuislozen en verwarde personen.

01:33:27

Voorzitter: De laatste vervolgvraag van het CDA.

01:33:30

CDA: Dank, voorzitter, Ik zie vooral een PVV die zich blind staart op wat er allemaal fout gaat. Die niet met concrete ideeën komt over hoe ze dat gaat verbeteren. Zero tolerance zegt mij eerlijk gezegd niet zoveel. Wat betekent dat concreet? Welke voorstellen en ideeën heeft de PVV concreet om het beter te laten gaan in Groningen?

01:33:49

PVV: Voorzitter, wij hebben genoeg ingediend. Het CDA staat niet bekend om de hardliner aan moties, om de grote problemen in dit land en in deze gemeente op te lossen. De overlast van dak- en thuislozen en verwarde personen. De wethouder heeft toegegeven dat het aantal veiligheidsvraagstukken door mensen met onbegrepen gedrag in onze gemeente toeneemt. De PVV ontvangt signalen van steeds vaker overlast bij supermarkten op de Grote Markt en Oude Ebbingestraat. Daklozen en verslaafden die winkelend publiek op agressieve wijze benaderen. De klachten hierover nemen toe. We hebben als PVV hierover vragen gesteld. Wij vinden dat de mensen zich op straat veilig moeten voelen.

01:34:26

PVV: De reactie van het college was destijds dat er meer gesurveilleerd wordt. Bedelarij is verboden en er zijn vijf gebiedsverboden uitgedeeld aan notoire overlastgevers. Vijf gebiedsverboden op een bevolking van ruim 200.000 is een druppel op een hete plaat.

01:34:42

Voorzitter: Dit roept een vraag op van de Partij van de Arbeid.

01:34:44

PvdA: Bedankt, voorzitter. Ik ga mezelf herhalen. Ik heb vaker deze discussie met mevrouw Blauw. Nu belicht ze de overlast die dakloze mensen creëren. Ze vergeet het stukje zorg dat wij die mensen ook moeten bieden. Ik vraag me af of u het in ogenschouw neemt dat deze mensen hulp nodig hebben. Dat ze bedelen of daar staan, heeft een geschiedenis. Dat is veel meer dan wat je daar ziet. Beseft u dat ook?

01:35:15

PVV: Ik ga ook tegen de PvdA in herhaling vallen. Wij hebben het heel vaak gezegd en daar ook een motie over ingediend. Er zitten tegenstrijdigheden in het beleid van de gemeente. We hebben een tekort aan opvang voor onze eigen daklozen, maar je wil wel veel opvang voor asielzoekers openen.

01:35:35

Voorzitter: Dat roept een vervolgvraag op van de PvdA.

01:35:38

PvdA: Ik wil het niet over opvang hebben. Als we een plek vinden waar we mensen kunnen huisvesten zoals Skaeve Huse, of een project hebben als bij het Century gebouw, dan schreeuwt u moord en brand. Wat wilt u? We proberen dingen te doen, maar als we dingen doen is het ook niet goed. Dat vind ik wel lastig, voorzitter.

01:35:59

PVV: Ik vind dat een beetje flauw van de PvdA, voorzitter. Dat ging puur om locatie. Wij willen juist veel meer opvanglocaties voor daklozen. Met die zorg ben ik het helemaal eens. Die moeten wij die mensen ook bieden. De wethouder gaf aan dat we niet op elke hoek een agent kunnen neerzetten. Wat ons betreft, is dat een zwaktebod. Als overlast structureel is, dan moet je op elke hoek een agent of beveiliging willen zetten. Ik ben het met de VVD eens. Daar hadden we het vorige week ook al even over. Die agenten zijn er niet. Dat is een probleem. Daar moeten we aan werken. Er zijn wel boa's en andere effectieve maatregelen aan beveiligers. De motie van het CDA over meer boa's zullen wij ook zeker steunen. De realiteit is dat het nu niet genoeg is. Ons stadscentrum is voor veel inwoners 's avonds en 's ochtends vroeg een onveilig terrein geworden.

01:36:51

Voorzitter: De SP wil hier graag een vraag over stellen.

01:36:54

SP: Voorzitter, er is iets wat ik een beetje lastig vind. Als er cijfers in de stukken staan, dan zegt de PVV: wie doen die onderzoeken? Ik geloof die cijfers niet. Ik heb het zelf bij de Ebbingestraat gevraagd en daar is het anders. Tegelijkertijd zegt ze dat we maatregelen moeten nemen die effectief zijn. Hoe moeten we dat toetsen, als

u de cijfers toch niet gelooft? Of shopt u een beetje in de cijfers die in deze regeling zitten? Kunt u ons daarin meenemen? Dat maakt het misschien wat makkelijker om de PVV te begrijpen.

01:37:27

PVV: Ik zeg tegen de SP dat deze vraag compleet uit zijn context is gerukt. Daar ga ik niet op antwoorden. Het Meldpunt Overlast en Zorg van de gemeente functioneert niet naar behoren. De Rekenkamer Groningen bracht een vernietigend rapport uit. Het meldpunt voldoet niet aan de basisvoorwaarden voor een effectief loket. Registratie en verslaglegging zijn niet op orde. Daardoor draagt het meldpunt onvoldoende bij aan het bestrijden van woonoverlast. Het is in feite een tandeloze tijger. Uit onderzochte gevallen, bleek de effectiviteit van het MOZ beperkt.

01:38:01

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

01:38:05

Voorzitter: In plaats daarvan verdwijnt uw klacht in het zwarte gat. De Rekenkamer benadrukt zelfs dat de gemeenteraad al jarenlang geen informatie meer ontvangt over woonoverlast en de aanpak daarvan. Wij steunen de aanbeveling dat de raad harde afspraken moet maken met het college over regelmatige en concrete rapportage. Over de onderbesteding heb ik mijn mening net al aangegeven in een vraag aan GroenLinks. Het programma Leefomgeving en Veiligheid heeft een voordelig resultaat van enkele miljoenen geboekt ten opzichte van de begroting. Met andere woorden er is minder uitgegeven dan begroot op veiligheid. Ondanks alle voortdurende problemen.

01:38:38

Voorzitter: U bent door de tijd heen. Graag nog één afsluitende zin van dit debat.

01:38:43

PVV: Dat vinden wij dus onbestaanbaar. Als er ergens geen geld op de plank zou mogen blijven liggen, is het bij veiligheid. Besteed elk begroot eurootje aan het veiliger maken van onze straten. Er is veel gezegd over jeugdzorg, Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis. Hier is al heel lang veel aan de hand. We zijn ermee bezig, om te kijken wat we daar aan kunnen doen. Dank u, voorzitter.

01:39:03

Voorzitter: Dank u wel allemaal voor uw inbreng. We gaan een hele korte pauze houden. De voorzitter wil ook graag naar het toilet. Met één minuutje gaan we verder.

01:39:12

Schorsing: [schorsing 01:39:12 - 01:42:37]

01:42:37

Voorzitter: We missen nog een stukje van de pers, volgens mij. Verder heb ik het idee dat we compleet zijn. Laten we allemaal weer plaatsnemen. Dan gaan we verder met de beantwoording en een reflectie van het college. Dan geef ik nu het woord aan het college. Wethouder Jongman.

01:43:14

Wethouder Jongman : Voorzitter, dank u wel voor deze korte pauze. Dat is wel zo goed voor ons eigen welzijn. Dat heeft goed gewerkt. Dank allemaal voor uw

inbreng. U heeft allemaal op uw eigen wijze, woorden gegeven aan waar we hier het afgelopen jaar heel hard aan gewerkt hebben. Dank aan iedereen die complimenten heeft uitgesproken. Er wordt achter de schermen hard gewerkt. Die geven we bij deze virtueel door en aan de mensen die op de tribune zitten. Ik probeer even wat dingen bij elkaar te rubriceren. Als eerste het punt rondom het beleid van vrijwilligers en mantelzorgers. Als ik daar ooit ben, noem ik het altijd het goud van de samenleving. Er wordt zoveel door vrijwilligers gedaan. Dat zouden wij als gemeente nooit kunnen vervangen.

01:44:08

Wethouder Jongman : We zouden dat ook niet willen vervangen in de betekenis die mensen voor elkaar hebben. Dank allemaal voor de opmerking die u daarover gemaakt hebt. Dat willen we het komende jaar onverkort voortzetten. Ik noem nog even de aandacht die u vraagt voor mantelzorgers. Een mantelzorg is eigenlijk een onvrijwillige vrijwilliger. Je zit dan vaak in een rol waar je niet om gevraagd hebt. Er zijn ook mensen die niet weten dat ze het zijn. Er zijn ook gemeenten die überhaupt geen mantelzorgcompliment meer hebben. Dat is al jaren geleden wegbezuinigd. Wij proberen deze mensen elk jaar met een mantelzorgcompliment letterlijk in het zonnetje te zetten, naar voren te halen en die waardering van het hele jaar inzet, uit te spreken. Dank voor alles wat u daarover gezegd heeft.

01:44:53

Wethouder Jongman : Daar was nog één concrete vraag over van de VVD. In hoeverre krijg je dat echt tastbaar? Wat doe je allemaal in die sociale basis? Het is veel makkelijker als je een weg aanlegt. Dan kun je zeggen: de weg gaat van A naar B. Die weg ligt er nu. We kunnen zeggen dat er misschien nog een beetje asfalt heren der moet, maar that's it. Wij kijken in de monitoring wat voor effect dit beleid heeft. Dat kun je kwantitatief doen. Daar kunnen we heel veel tijd en energie in stoppen. We vinden het veel fijner vinden om dat kwalitatief te doen. Dat gaf ik in een eerder antwoord al aan. Met onze gebiedsteams. Met WIJ. Met Welzijn op Recept. Met de buurtaccommodatie die de SP terecht noemde. Dat zijn echt plekken waar heel veel gebeurt en waar mensen in contact komen met elkaar.

01:45:43

Wethouder Jongman : Wat we doen, moet natuurlijk effect hebben. Juist in dat gesprek met die samenleving komen we veel verder. Ik geef even een klein voorbeeldje. De campagne die we hadden 'Voor wie zorg jij?'. Dat was de mantelzorgcampagne. Dat heeft als effect gehad dat veel meer mantelzorgers in beeld zijn gekomen. We proberen op dat soort manieren meer mensen te benaderen. Dat was even het kopje sociale basis. Dan hebben velen van u opmerkingen gemaakt over dakloosheid. Ik herken het merendeel van wat u daarover heeft aangegeven. Dit baart ons ook zorgen. Het eerlijke antwoord is de zin tweërlei. Sommige mensen hebben pech in hun leven. Bestaanszekerheid, inkomen, net niet het goede formuliertje ingevuld, of net te veel schulden gemaakt.

01:46:35

Wethouder Jongman : Wij proberen deze mensen op heel veel andere wijzen te helpen. Mensen kiezen de route van dakloosheid soms niet eens. Ze bewegen er noodgedwongen naartoe. In het beleid dat we vorige week gepresenteerd hebben, is aangegeven dat we willen voorkomen dat iemand dakloos wordt. Dat is niet iets wat nu

ineens bedacht is. Die ambitie was er al eerder, maar die hebben we nu in een actieplan verwoord. Dat heeft weer te maken met het vorige punt. Voelt iemand zich gezien in de samenleving? Is hij onderdeel van de portiek waar hij woont? Van de straat, de buurt of de wijk? Heb je een plek waar je met je problemen naar toe kunt? Bijvoorbeeld naar WIJ met je schulden? Durf je te laten zien dat je onbetaalde rekeningen hebt?

01:47:19

Wethouder Jongman : Heb je zorg nodig? Kun je naar Welzijn op Recept? We proberen met alles wat in onze macht ligt te voorkomen dat iemand dakloos wordt. Tegelijkertijd is dit een stad waar je makkelijk naartoe gaat als je problemen hebt. Wij hebben deze twee problemen, bestaanszekerheid en de aantrekkelijkheid van een stad waar mensen meer kans hebben op overleven, niet in onze zak. Wij zetten ons er de komende tijd onverminderd voor in om mensen letterlijk een dak boven het hoofd te geven. Kijk naar alternatieve woonvormen zoals de Skaeve Huse. Housing First werd al genoemd. Dan is specifiek het punt genoemd over de jongere daklozen. Daar hebben we brede aandacht voor. We hebben specifiek afspraken gemaakt met de zorgpartijen en met de corporaties.

01:48:27

Wethouder Jongman : Bij dreigende dakloosheid van jongeren gaan alle seinen op rood. We moeten zorgen dat die niet op straat belanden. Daar doen we alles voor. Daar hebben we ook wel eens pilots voor gedraaid. Dan maakten we iemand virtueel dakloos. Hoe wordt diegene geholpen? Krijgt hij de juiste zorg? Krijgt hij in ieder geval een dak boven het hoofd? Daar zetten we ons nog steeds heel erg voor in. Nog twee punten en dan ga ik het woord doorgeven aan mijn collega. Mensenhandel is ook door een aantal van u genoemd. Daar blijven we ons onverminderd voor inzetten. Vorige week was daar nog een congres over. Criminele of seksuele uitbuiting is iets wat we willen uitbannen. Er werd een opmerking gemaakt over het prostitutiebeleid en de herijking.

01:49:16

Wethouder Jongman : Deze volgt. Daar zijn we mee bezig. We hebben daar met u in gezamenlijkheid met de burgemeester een werkbezoek voor afgelegd. In het najaar krijgt u die herijking te zien. Daar wilde ik het bij laten, voorzitter.

01:49:31

Voorzitter: Dat roept een vraag op van Student en Stad.

01:49:35

Student en Stad: Dank u, voorzitter. Twee vragen zelfs. De eerste vraag ging over dakloosheid en jongeren. In de nieuwe dakloosheid cijfers worden ook jongeren meegenomen die niet op straat slapen, maar op een andere manier dakloos zijn. In de beantwoording van de wethouder hoor ik veel over de zorg kant, terwijl er ook dakloosheid is door het gebrek aan woningen voor jongeren. Hoe kijkt het college daarnaar? Hoe kijkt het college naar de problematiek die voortkomt door scheidingen, waardoor mensen dakloos of in mindere mate een woning kunnen hebben?

01:50:16

Wethouder Jongman : Het antwoord op scheidingen volgt nog. Dat ligt meer bij mijn

collega. Dan over jongeren die op banken slapen. Die ETHOS-telling die wij gaan doen is ontzettend intensief. Dat zijn we nu aan het voorbereiden. Daarbij hopen we echt te zien wat het beeld is. We weten dat mensen bij elkaar op banken slapen. Daarbij geldt wel dat we bij een relatiebreuk waar minderjarige kinderen bij betrokken zijn, met een urgentieregeling proberen om die in ieder geval onderdak te bieden. Dat is het zorg vraagstuk. Collega Molema komt terug op dat deel rondom scheiding en wat daar de aanpak is.

01:50:56

Voorzitter: Wethouder Molema.

01:50:59

Wethouder Molema: Dank u wel. Toen ik al jullie bijdrages aanhoorde, dacht ik: wij hebben nog het coalitieakkoord met een mooie titel 'Voor wat echt van waarde is'. Alles wat jullie inbrengen, gaat daarover. Dit gaat heel erg over het fundament van hoe wij samenleven. Dit gaat over onze medemenselijkheid, onze solidariteit. Over het willen zijn van een inclusieve samenleving. Over veiligheid, wat echt onbetaalbaar is. Als je je thuis of op straat niet veilig voelt, dan doet dat ongelooflijk veel. Ik denk dat het goed is om daarmee te beginnen. Die waarden zitten in al het beleid wat wij voeren. Die komen in al jullie bijdrages heel mooi terug. Een heel belangrijke waarde, is dat wij een fatsoenlijke, betrouwbare overheid willen zijn. Ik ga meteen terugkomen op de vraag rondom demonstraties.

01:51:47

Wethouder Molema: Dat is een van de dingen waarvan niet voor niets is vastgelegd dat het mag. Dat zullen wij blijven toestaan. Daar blijven wij aan meewerken. We houden ons aan de wetten die daarvoor zijn. De zorg daarover die in de jaarrekening staat, is dat het heel af en toe wat knelt met de politie inzet. Uit de gesprekken die wij in het college over demonstraties hebben, blijkt dat we breed zien dat het van onbetaalbare waarde is dat mensen zich kunnen uitspreken in het openbaar. Mocht daar ooit in de toekomst wat anders over gebeuren, dan ga ik ervan uit dat de nieuwe burgemeester dat oppakt met de raad. Dat fundament van hoe wij hier samenleven en hoe wij ons als overheid opstellen, blijft hetzelfde. Dan diversiteit en inclusie. Daar hebben we de afgelopen jaren heel veel dingen in gedaan.

01:52:37

Wethouder Molema: Het is mooi dat jullie dat zien en daar waardering voor hebben. Het is goed om te benoemen dat we dat niet alleen doen als gemeente. Dat doen we samen met onze inwoners, met ongelooflijk veel vrijwilligers en met enorm betrokken maatschappelijke organisaties die afgelopen zaterdag weer de Pride organiseerden. We zien het ook bij een COC. We zien het ook rondom het slavernijverleden en discriminatie. Dat doen we, omdat we met elkaar vinden dat we goed moeten kunnen samenleven. Dat iedereen zich thuis moet voelen. Dat is en blijft een werkwoord. Iedereen maakt terecht de opmerkingen dat we nog veel te doen hebben. U mag van het college verwachten dat we daar proactief op blijven inzetten.

01:53:16

Wethouder Molema: We zijn nu bezig met een actieplan rondom antiracisme, omdat we zien dat daar nog een uitdaging ligt. We zijn rondom integratie en participatie van nieuwkomers bezig. We weten dat alleen een bed en een dak boven je hoofd niet genoeg is. Je moet echt investeren in hoe je dit samen doet. Dat geldt zowel voor

onze inwoners die hier al wonen, als voor de nieuwkomers. We moeten stimuleren om daar samen in op te trekken. Dat blijft en dat komt ook dit jaar jullie kant op. Dan rondom Iedereen Veilig Thuis, onze aanpak huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen. Het is mooi dat jullie de uitnodiging doen om dat in de jaarrekening meer aandacht te geven. Ik vertaal hem zo, dat we dat in de begroting gaan doen.

01:53:57

Wethouder Molema: In de jaarrekening rapporteren we wat we in de begroting hebben gezet. Er komt nog een update richting de raad, waarin we aangeven wat we de afgelopen tijd hebben gedaan. Het is wel mooi om die resultaten te rapporteren. Helemaal, omdat we alles rondom Veilig Thuis met incidenteel geld financieren. Daar komt een uitdaging in de volgende periode. Het is goed om de raad alvast breed mee te nemen in welke inzet we plegen en wat we daarmee bereiken met elkaar. Dan veiligheid op straat. Ik heb heel veel complimenten gehoord voor zowel de politie als de boa's en alle mensen. Die zal ik ook doorgeven. Ik denk dat dat terecht is. Er ligt echt een uitdaging. Er is ongelooflijk hard gewerkt door iedereen om met name bij de Gele Loper, maar ook met veilig uitgaan het verschil te maken.

01:54:48

Wethouder Molema: De mensen op straat lopen tegen uitdagende situaties aan. Ik zorg dat die complimenten goed worden gedeeld. Die hoorde ik vanuit heel veel verschillende fracties terug. Dan de motie. Ik ga ervan uit dat we die straks bij de behandeling wel zien. Dan zal onze nieuwe burgemeester Roelien Kamminga daarop reageren. Er werd nog een vraag gesteld over ondermijning en de afhandeling van de motie. Er is onlangs een brief gestuurd waarin dat is opgenomen. In het derde kwartaal wordt dat geagendeerd. Dan kunt u als raad uitgebreid ingaan op wat we doen op ondermijning en wat daar de voortgang in is. Weet dat daaraan gewerkt wordt. Ik ga nu wat meer in op alles rondom welzijn.

01:55:38

Wethouder Molema: Het is goed om te benoemen dat we kijken naar de hele levensloop van mensen. Van Kansrijke Start tot aan ouderen, waar Inge mee bezig is. Wij proberen ervoor te zorgen dat al onze interventies passen in een samenhangende aanpak. Dat die niet op zichzelf staan. Dat is uiteindelijk het meest effectief. Als we kijken naar Kansrijke Start. Wij zien dat er kinderen zijn die redelijk jong ontwikkelachterstanden hebben. Kansrijke Start is juist bedoeld om dat zo vroeg mogelijk te signaleren en de juiste hulpverlening in te zetten. Wij monitoren of wij de gezinnen om wie het gaat, in beeld krijgen bij Kansrijke Start. We hebben niet alleen stedelijke netwerken. We zetten het ook heel bewust wijkgericht en gebiedsgericht in.

01:56:23

Wethouder Molema: Er wordt gekeken naar de indicatie van de gezinnen die in wat kwetsbare omstandigheden leven. Hoeveel gezinnen hebben we in beeld met extra interventies? Daar zijn we echt mee bezig. Dat wil niet zeggen dat ons altijd alles lukt. Dat heb ik ook wel eens in de raad verteld. De samenleving is niet maakbaar. Mensen zijn niet maakbaar, dus sommige problemen zullen blijven. Wij doen echt ons uiterste best om zoveel mogelijk te voorkomen dat er een hulpvraag ontstaat. Als die ontstaat, proberen we die zo normaal mogelijk op te lossen. Als er echt zorg nodig is, zorgen we dat die zorg zo passend mogelijk is. Dan jeugd. Daar werd wat

gezegd over de financiële kant. Wij doen onze uiterste best om te zorgen dat kinderen die achttien zijn de wereld in gaan met zo min mogelijke beschadigingen en een goede bagage. Zodat ze daarna mooie kansen hebben in hun leven.

01:57:15

Wethouder Molema: Dat kost geld. Dat klopt. We zien dat wij ongelooflijk veel preventieve dingen hebben ingezet, de afgelopen jaren. We zien dat nog niet terug in het afbuigen. Dat is ook een ervaring die gemeenten elders in het land hebben. Als je heel erg inzet op vroegsignalering en preventie, dan krijg je in het begin net iets meer vraag voordat het afneemt. We hebben ons in het begin heel erg gefocust op de wat meer de lichte hulp en de preventieve kant. We zitten nu wat meer in het middensegment en in het specialistische deel. Volgens mij is het heel logisch dat je als gemeente niet alles tegelijkertijd kan. Wij hopen nog steeds van harte dat we daar straks effecten in bereiken. We zullen de raad de komende tijd blijven informeren over wat we doen en wat we daarvan terugzien.

01:57:58

Wethouder Molema: Dan de aandacht voor scheidingen. We hebben onlangs de raad geïnformeerd. We hebben een hele brede aanpak op scheidingen, omdat we zien dat het enorm veel impact heeft op het gezin. Op de ouders, maar ook op de kinderen. Het oog hebben voor de ouders die daarna op straat komen te staan, zit wat minder in de informatievoorziening. We zien het wel terug in de gesprekken met maatschappelijke partner. We zijn nu aan het kijken hoe we daarmee kunnen omgaan. We zien dat het vooral de vaders zijn die op straat komen te staan, waarbij zich heel snel enorm veel problemen ontwikkelen. We zijn aan het kijken of we daar iets op kunnen organiseren. Vanuit mijn andere portefeuille rondom asiel zijn we nu ook aan het kijken of we meer gecombineerde gebouwen kunnen krijgen met gecombineerde doelgroepen erin.

01:58:49

Wethouder Molema: Zodat je een deel spoedzoekers hebt, een deel asielzoekers en een deel doorstroom van statushouders en Oekraïners. Op die manier proberen we ruimte te creëren, juist voor deze groep. Die hebben we wel in beeld. We proberen gecombineerd die ruimte te creëren, om te voorkomen dat kinderen meekrijgen dat een van de ouders op straat komt te staan. Met alle problemen van dien. Ik zal de opmerking nog meenemen in de informatievoorziening richting ouders. We hebben daar wel iets over op de website staan, maar we kunnen daar nog wel iets meer aandacht voor hebben. Gezondheid. De constatering dat heel veel gezondheidsproblematiek voortkomt uit inkomensproblematiek, is terecht. Onze aanpak is dat we ongelijk investeren in de gebieden met een lage sociale economische positie.

01:59:38

Wethouder Molema: Voor het aanbod in de soms ongezonde leefomgeving, lobbyen we vanuit de hele regio, samen met al onze partners om die wetgeving aangepast te krijgen. Een aantal dingen kunnen we zelf, maar bij sommige dingen in een ongezonde leefomgeving hebben we echt het Rijk nodig. Daar trekken we samen in op. Zorg en veiligheid. Ik hoor een hele brede waardering voor de aanpak van zowel preventie als repressie die we inzetten. We hebben ook oog voor mensen die we nu in het veiligheidsdomein tegenkomen, terwijl er eigenlijk een vraag is op wonen en

passende zorg. Dat is de manier waarop wij kijken naar alles rondom zorg en veiligheid. Er werd nog een opmerking gemaakt dat we vooral naar de menselijke kant moeten blijven kijken. Dat hoor ik in alle bijeenkomsten terug.

02:00:30

Wethouder Molema: Iedereen ziet dat er mensen zijn in soms hele ingewikkelde omstandigheden. Er wordt altijd gekeken naar de mens zelf, waarbij het gedrag wordt gezien als iets tijdelijks. Dat doen we zowel bij de aanpak van jeugdcriminaliteit, als bij de aanpak van mensen met onbegrepen gedrag of mensenhandel. Het heeft bij ons prioriteit. Wij zien onbegrepen gedrag. Ik ga op onbegrepen gedrag nog iets meegeven. We noemen dat vaak alsof het één doelgroep is, maar het zijn heel veel verschillende mensen. Er zitten mensen bij die daadwerkelijk onberekenbaar gedrag hebben en ook gevaarlijk kunnen zijn. Er zitten ook heel veel mensen bij die ons een onbehaaglijk gevoel geven, maar die eigenlijk helemaal niet gevaarlijk zijn.

02:01:12

Wethouder Molema: Dat is iets waar we met elkaar als samenleving het gesprek over aan moeten gaan. Wat is de norm? Hoe gaan we daar met elkaar mee om? Wanneer moeten we ergens bang voor zijn? Net werd de opmerking ook gemaakt. Je loopt soms langs iemand en dan voel je je wat onveilig. Dat wil niet altijd zeggen dat je onveilig bent. Het is goed om te begrijpen dat de groep onbegrepen gedrag een groep is met een heel divers gezelschap. Waarbij het soms kan zijn dat iemand acuut een psychose heeft, of dat iemand levenslang psychotisch is en daardoor bijzonder gedrag laat zien. Wij zetten er vooral op in dat mensen een passende woning en passende zorg hebben. Dat zij een perspectief hebben. Dat we die nazorg beter hebben.

02:01:58

Wethouder Molema: Het ging nog even over jeugdcriminaliteit. Ik loop even de thema's langs die jullie hebben benoemd. We kunnen onze aanpak samenvatten als dat we inzetten zo licht als kan en zo zwaar als moet. We hebben heel erg veel oog voor de omstandigheden waarin jongeren opgroeien. We zien soms gedrag waarbij je met de ouders samen kan kijken naar wat er aan de hand is. Kunnen we niet beter die omstandigheden in het gezin verbeteren? We zien kinderen met een LVB-achtergrond die daardoor meelopen. Ik denk dat de juiste aanpak is dat we daar heel medemenselijk naar kijken. Als we het op de een of andere manier licht kan, dan doen we dat. Er wordt altijd redelijk snel een burgemeestersbrief gestuurd als kinderen in een groep zitten met overlastgevend gedrag.

02:02:43

Wethouder Molema: Dan wordt er echt gekeken naar wat wij met elkaar kunnen doen om te zorgen dat kinderen weer goed mee kunnen komen en dat ze uit die groep gaan. Ik denk dat wij de kinderen goed in beeld hebben. We hebben een groep jongeren die wel heel erg tegen de criminaliteit aan hikt. Daar hebben we een repressieve aanpak op. Dat zijn de jongeren waarbij het preventieve en de ondersteuning niet geholpen heeft. Onze partners vanuit de hele justitiële keten blijven oog hebben voor de jongeren. Die blijven de menselijkheid daarin houden. Ze realiseren zich dat er soms omstandigheden zijn. Dat het soms tijdelijk nodig kan zijn

om iets repressiever in te zetten, maar dat ze daarna altijd weer willen doorzetten richting de hulpverlening.

02:03:28

Wethouder Molema: Iedereen ziet dat alleen strafrechtelijke maatregelen zonder andere ondersteuning niet effectief is. Volgens mij doen we daarin mooie dingen. We hebben de kinderen en de jongeren om wie het gaat, goed in beeld. Volgens mij heb ik de verschillende thema's benadrukt. Ik wil nog afsluiten met iets anders. Ik begon met te benoemen dat wij doen wat echt van waarde is. Ik voel me altijd heel trots dat ik in een gemeente werk die dat sociale gezicht altijd houdt. Zelfs als er vanuit Den Haag, vanuit het land of internationaal een andere wind waait. Wij hebben daarin echt onze eigen waardes en onze eigen agenda. We zetten juist een stapje bij als we zien dat die waardes onder druk staan. Ik denk dat deze jaarrekening dat heel erg mooi laat zien. Dat was het.

02:04:17

Voorzitter: Dank u wel. Is alles duidelijk en volledig beantwoord? Dan dank ik u allen voor uw inbreng. Het raadsvoorstel gaat sowieso door naar de raad van volgende week. Daar kunnen de fracties hun overall beoordeling geven. Zijn er fracties naast Student en Stad die een motie overwegen? CDA.

02:04:36

CDA: Voorzitter, onze motie zal bij het voorjaarsdebat zijn. Niet volgende week.

02:04:40

Voorzitter: Helemaal goed. Dat is duidelijk.

02:04:41

Student en Stad: Voorzitter, voor ons geldt hetzelfde als we die motie gaan indienen.

02:04:44

Voorzitter: Duidelijk. Dan dank u allen. Nog een fijne dag.